

Kommunebarometeret 2013

Fusa



År	Plassering samlet	I fylket	I kommune-gruppa	Uten justering for korrigert inntekt	Korrigert inntekt
2013	38	2	3	68	97,1
2012	11	1	2	40	96,2
2011	37	1	5	68	101,0
2010	56	2	4	85	101,0

Kommunebarometeret utvikles fra år til år. Plasseringene for tidligere år er korrigert for å være mest mulig sammenliknbare med årets barometer. Det er gjort endringer fra foreløpig til endelig versjon 2013, se siste side (s. 57). **Korrigert inntekt:** Betyr hvor stor økonomisk handlefrihet kommunen har, etter at utgiftsbehovet er dekket og ekstraintekter som eiendomsskatt og utbytte er tatt med. Snitt = 100.

Kommunebarometeret er en rangering, ikke en vurdering om tjenesten fortjener stempel god nok eller ei. For en vanlig kommune er det helt naturlig å ha omtrent like mange gode som dårlige plasseringer på tabellene. Der man kommer dårlig ut, kan det likevel være naturlig å tenke at det kan være noe å hente.

Denne analysen er basert på endelige Kostra-tall for 2012, samt data fra andre kilder. I de tilfellene kommunen ikke har levert data, eller vi kjenner til at data er rapportert feil, har vi antatt at kommunen er gjennomsnittlig. Rapporten baserer seg i all hovedsak på *konserntall*. Karakteren for hver enkelt sektor er satt uten hensyn til inntektsnivå. I totaltabellen har vi imidlertid justert for korrigert inntekt.

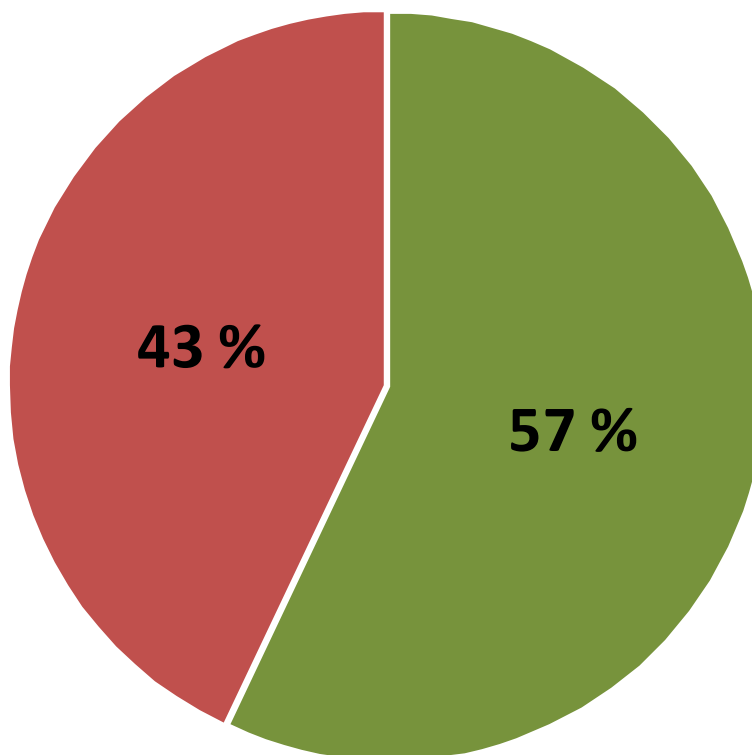
Innhold

Utvikling år for år	3
De beste i kommunegruppa	5
De beste i fylket.....	5
De kommunen likner mest på	6
Hva sier innbyggerne?	7
Grunnskole	8
Pleie og omsorg	12
Barnevern	16
Barnehage	20
Helse	24
Sosialhjelp	27
Kultur	30
Økonomi	33
Enhetskostnader	36
Nærmiljø.....	39
Saksbehandling.....	42
Vann, avløp og renovasjon	45
Brukerperspektiv	48
Kommunens nøkkeltall – målt mot de beste	51
Generelt om Kommunebarometeret	56
Korreksjoner i barometeret	57

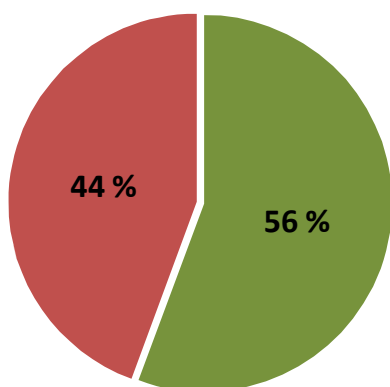
Utvikling år for år

Hvor stor andel av nøkkeltallene (justert for vekt i barometeret) ble bedre og dårligere siste år?

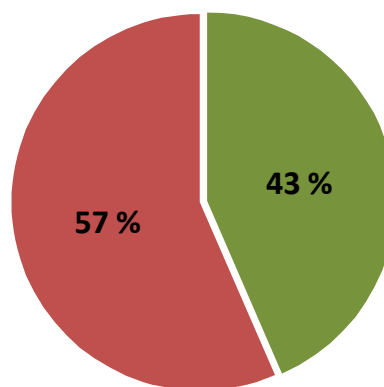
2013-barometeret



2012-barometeret



2011-barometeret



Andel dårligere nøkkeltall. **Andel bedre nøkkeltall.**

Målt mot året før, justert for nøkkeltallets vekt i barometeret. De som har størst forbedring vil ha bedre nøkkeltall på rundt to tredeler av barometeret. For dem som har størst forverring er fordelingen omvendt.

Karakter og plassering for hver sektor

	Samlet karakter				Endring siste år
	2013	2012	2011	2010	
Grunnskole (20 % vekt)	4,5	5,5	6,0	5,9	-
Pleie og omsorg (20)	5,7	5,8	5,6	6,0	-
Barnevern (10)	5,1	5,5	5,2	5,0	-
Barnehage (10)	4,0	2,8	2,5	2,5	+
Helse (7,5)	4,6	5,4	4,9	4,5	-
Sosialhjelp (5)	5,1	5,1	3,8	3,7	+
Kultur (2,5)	2,5	3,0	2,6	2,1	-
Økonomi (10)	3,3	3,5	3,4	3,4	-
Enhetskostnader (5)	4,4	4,1	4,5	5,0	+
Nærmiljø og klima (2,5)	4,4	5,6	3,7	4,3	-
Saksbehandling (2,5)	3,7	3,6	4,0	3,9	+
Vann og avløp (2,5)	3,1	2,9	3,5	3,6	+
Brukerperspektiv (2,5)	4,3	4,8	4,1	3,4	-

	Plassering nasjonalt				Plass fylke				Plass kommunegruppe			
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010
Grunnskole (20 % vekt)	130	45	18	32	11	3	2	5	5	1	2	2
Pleie og omsorg (20)	34	31	34	21	4	4	4	3	2	1	2	1
Barnevern (10)	106	54	91	109	3	2	3	4	7	6	9	4
Barnehage (10)	198	394	399	405	10	29	32	33	10	25	22	25
Helse (7,5)	85	58	94	124	8	8	12	10	6	2	3	6
Sosialhjelp (5)	102	111	285	260	4	7	24	18	6	8	18	16
Kultur (2,5)	327	253	325	363	20	17	22	25	17	13	18	20
Økonomi (10)	288	258	279	297	25	21	26	26	18	15	19	21
Enhetskostnader (5)	277	268	223	164	15	16	9	3	17	17	16	13
Nærmiljø og klima (2,5)	192	56	314	196	18	6	23	12	14	6	19	15
Saksbehandling (2,5)	332	350	298	285	22	24	16	18	20	23	22	20
Vann og avløp (2,5)	351	365	294	276	27	27	25	24	18	19	14	14
Brukerperspektiv (2,5)	128	84	116	163	11	6	10	17	9	6	5	9

Fusa kommer godt ut også på årets barometer. I totaltabellen justerer vi noe for kommunens litt lave inntektsnivå, men selv uten den justeringen er nøkkeltallene gode. Av de viktigste sektorene er det bare innen økonomi og enhetskostnader at kommunen virkelig havner et stykke ned på nederste halvdel. Innen særlig pleie og omsorg, sosialhjelp og barnevern er tallene gode målt mot resten av landet

Det går også an å måle kommunen mot egne nøkkeltall tidligere år. Da ser vi at blant de nøkkeltallene som har endret seg det siste året, har en klar overvekt blitt bedre enn før. Nasjonalt er denne utviklingen omtrent på samme nivå.

De beste i kommunegruppa

Dette er de kommunene som kommer best ut innen kommunegruppa, slik den er definert av SSB:

		Rang	GSK	PO	BV	BH	HE	SOS	KUL	ØK	ENH	MIL	SAK	VAR	BRUK
1	Lardal	19	5,0	3,8	5,5	3,9	4,6	4,3	2,7	5,1	5,2	2,7	5,7	4,0	4,5
2	Hof	32	4,0	6,0	5,5	4,3	4,3	3,4	3,1	3,8	4,8	6,0	3,1	2,9	3,5
3	Fusa	38	4,5	5,7	5,1	4,0	4,6	5,1	2,5	3,3	4,4	4,4	3,7	3,1	4,3
4	Siljan	40	4,0	3,7	6,0	4,3	3,1	4,7	3,2	5,5	3,5	2,9	5,9	5,4	5,2
5	Hvaler	44	4,4	5,6	4,8	4,8	2,3	3,8	2,0	4,1	5,9	4,0	3,9	3,2	5,6
6	Holtålen	65	5,3	4,3	6,0	4,6	5,3	5,2	3,3	1,5	4,4	3,5	3,4	4,5	2,7
7	Evje og Horn	89	4,3	4,5	4,2	4,0	4,6	3,9	3,0	4,9	5,0	4,4	5,3	2,3	2,3
8	Ringebu	114	3,3	3,6	4,2	4,3	3,0	4,4	3,9	5,2	5,6	6,0	6,0	5,1	5,8
9	Krødsherad	125	4,7	2,3	4,4	4,4	1,8	5,1	2,3	5,4	5,3	4,9	6,0	1,9	4,3
10	Overhalla	175	3,1	5,4	3,5	4,2	2,2	3,6	3,4	3,6	5,2	4,9	4,8	5,0	5,0
11	Våler (Østf.)	222	2,0	3,5	5,5	3,7	4,5	5,0	2,1	4,6	4,8	5,6	5,4	4,4	1,8
12	Marker	228	3,5	3,2	5,1	2,3	1,1	4,1	4,7	3,8	5,7	6,0	5,2	4,6	5,0
13	Drangedal	259	3,4	3,6	4,7	3,8	1,6	3,3	3,6	4,0	5,6	5,1	4,4	2,8	4,8
14	Vanylven	280	4,4	4,4	1,1	4,2	4,6	6,0	2,6	2,5	4,2	4,8	6,0	1,8	3,5
15	Bjugn	282	4,1	4,1	5,0	2,7	2,9	4,6	5,0	1,6	4,3	3,6	3,7	4,5	4,3

De ti største kommunene i landet har vi samlet i én kommunegruppe (G14). Grimstad er flyttet til G13, og Inderøy er plassert i G11.

De beste i fylket

Husk at det kan være store inntektsforskjeller mellom kommuner i ett og samme fylke.

		Rang	GSK	PO	BV	BH	HE	SOS	KUL	ØK	ENH	MIL	SAK	VAR	BRUK
1	Granvin	25	5,9	4,0	4,6	6,0	4,4	4,4	4,9	4,2	4,3	3,2	4,2	2,7	1,4
2	Fusa	38	4,5	5,7	5,1	4,0	4,6	5,1	2,5	3,3	4,4	4,4	3,7	3,1	4,3
3	Bergen	77	5,3	4,4	4,6	3,6	3,4	2,5	3,1	3,3	5,5	3,9	3,7	4,8	5,2
4	Meland	80	4,4	6,0	4,9	2,5	2,4	4,1	2,4	2,8	5,4	4,6	2,9	4,1	4,8
5	Masfjorden	87	4,9	3,9	6,0	3,7	4,7	4,8	5,0	5,9	3,6	2,7	5,9	2,9	5,4
6	Tysnes	120	5,1	3,5	4,7	3,3	4,5	5,9	2,2	3,9	4,9	5,2	2,5	4,6	1,4
7	Sveio	123	4,6	4,2	4,4	3,3	3,9	3,4	2,5	3,7	4,3	5,4	5,4	5,3	1,8
8	Etne	126	4,1	3,8	3,8	3,4	3,7	5,5	3,4	5,2	4,9	3,9	4,7	2,6	3,9
9	Fitjar	151	5,2	4,1	2,9	2,6	3,9	4,0	2,8	3,9	5,0	5,7	3,7	3,9	3,5
10	Ullensvang	152	5,1	4,6	2,6	3,1	4,2	4,9	4,1	4,3	3,1	3,7	5,2	3,1	3,1
11	Jondal	154	3,8	5,0	4,0	3,1	4,3	4,7	4,7	5,4	3,1	4,8	3,7	4,7	4,8
12	Samnanger	161	4,7	3,5	3,6	6,0	4,2	3,5	3,3	3,8	4,6	3,9	3,9	2,0	3,5
13	Lindås	185	3,5	5,3	4,8	3,0	3,2	3,7	1,8	4,6	4,2	5,3	3,8	5,2	4,8
14	Os (Hord.)	193	4,3	2,8	3,7	2,9	3,6	3,5	2,2	4,3	4,4	3,6	4,9	5,4	6,0
15	Austrheim	198	2,7	4,9	5,7	4,1	5,6	4,4	4,7	4,1	2,9	4,5	4,5	5,1	1,0

GSK: Grunnskole. **PO:** Pleie og omsorg. **BV:** Barnevern. **BH:** Barnehage. **HE:** Helse. **SOS:** Sosialtjenesten. **KUL:** Kultur. **ØK:** Økonomi. **EN:** Enhetskostnader. **MIL:** Nærmiljø og klima. **SAK:** Saksbehandling. **VAR:** Vann, renovasjon og avløp. **BRUK:** Brukerperspektiv.

De kommunen likner mest på

Kommunal Rapport har beregnet hvilke kommuner som har mest til felles, basert på korrigert inntekt, folketall, alderssammensetning, geografi og utgiftsbehov. Hensikten er å prøve å gi et annet, men relevant sammenlikningsgrunnlag for kommunen som kan supplere de mest brukte måtene å sammenlikne seg på i dag.

Data er hentet fra SSB og Kommunaldepartementet, men dette står helt og fullt for Kommunal Rapports regning.

		Rang	GSK	PO	BV	BH	HE	SOS	KUL	ØK	ENH	MIL	SAK	VAR	BRUK
1	Gloppen	15	5,5	4,4	5,2	4,0	4,5	4,3	4,5	3,9	4,1	6,0	5,9	4,3	2,3
2	Tolga	35	6,0	4,4	2,2	4,2	3,6	4,2	4,7	4,6	5,0	5,7	4,2	3,8	4,3
3	Fusa	38	4,5	5,7	5,1	4,0	4,6	5,1	2,5	3,3	4,4	4,4	3,7	3,1	4,3
4	Etne	126	4,1	3,8	3,8	3,4	3,7	5,5	3,4	5,2	4,9	3,9	4,7	2,6	3,9
5	Naustdal	136	4,4	3,8	6,0	3,6	2,2	4,4	3,0	3,0	4,1	4,2	4,2	2,5	6,0
6	Rissa	143	5,0	4,4	4,5	3,0	3,5	3,6	4,6	2,7	5,1	4,0	4,7	4,1	4,3
7	Tingvoll	162	3,0	4,2	5,0	4,8	5,7	4,7	4,1	2,4	5,4	4,3	3,0	3,1	4,1
8	Gjemnes	212	4,3	1,6	5,2	5,4	3,8	5,1	2,4	3,2	3,6	4,0	5,3	5,2	3,9
9	Sigdal	257	4,0	4,7	3,5	3,3	1,1	4,7	3,0	3,9	5,6	4,9	4,6	2,2	1,0
10	Drangedal	259	3,4	3,6	4,7	3,8	1,6	3,3	3,6	4,0	5,6	5,1	4,4	2,8	4,8
11	Selje	296	5,6	1,8	2,9	3,8	2,5	5,5	2,1	2,5	4,2	3,5	6,0	5,1	3,5
12	Leksvik	299	3,2	5,1	4,8	4,2	3,0	2,1	2,9	2,3	4,8	3,0	4,6	3,7	1,0
13	Flesberg	334	3,7	3,5	4,6	1,6	3,4	3,8	2,6	4,4	4,9	4,9	4,3	3,6	1,4
14	Flekkefjord	335	3,9	4,0	4,4	3,0	2,6	4,0	2,7	3,4	4,4	4,1	3,0	3,8	1,4
15	Meløy	423	2,2	2,4	2,7	2,7	3,2	2,0	3,2	4,5	5,0	2,8	6,0	5,5	3,5

GSK: Grunnskole. **PO:** Pleie og omsorg. **BV:** Barnevern. **BH:** Barnehage. **HE:** Helse. **SOS:** Sosialtjenesten. **KUL:** Kultur. **ØK:** Økonomi. **ENH:** Enhetskostnader. **MIL:** Nærmiljø og klima. **SAK:** Saksbehandling. **VAR:** Vann, renovasjon og avløp. **BRUK:** Brukerperspektiv.

Vår metode for å sette sammen denne "kommunegruppa" er svært enkel. Vi har brukt 13 forskjellige indikatorer innen alderssammensetning, utvikling i folketall, geografi, folketetthet, økonomi og levekår. Alle faktorer betyr like mye.

Kommunegruppene til SSB varierer nemlig mye, både i størrelse på de enkelte kommunene og særlig hva gjelder reelt inntektsnivå. I noen kommunegrupper er det svært store økonomiske forskjeller, og da er det også et spørsmål om det egentlig har så stor hensikt å måle egen kommune mot en slik gruppe.

Vi oppdaterer denne beregningen et par ganger i året, når det foreligger nye data som vi kan bruke. Vi understreker at sammenstillingen er metodisk enkel; men på den annen side blir det en annen og langt mer fleksibel gruppering enn SSBs. SSB oppdaterer sine kommunegrupper omtrent hvert fjerde år.

Du kan lese mer om denne måten å sette sammen kommuner på i [denne artikkelen](#) på Kommunal-Rapport.no. Artikkelen er åpen for alle, også ikke-abonnenter.

Hva sier innbyggerne?

Her er svarene fra innbyggerne på en del utvalgte spørsmål fra **Innbyggerundersøkelsen**. Det kommer ny undersøkelse i juni 2013, barometeret blir da oppdatert med nye data. Skalaen (verdi) går fra 1 (dårligst) til 7 (best). Om lag 150 kommuner er tatt med (minst 20 må ha svart fra kommunen for å bli tatt med i vår oversikt). Svarene er ikke vektet i Kommunebarometeret.

Antall svar 2013: 6	Karakter		Plassering		Andel positive - negative svar (>0 = flere positive enn negative)	
	2013	2010	2013 (av 118)	2010 (av 151)	2013	2010
Hvor gode er tjenestene?						
Barnehage						
Barnevern						
SFO						
Grunnskole						
Fastlege						
Sykehjem						
Hjemmesykepleie						
Hjemmehjelp						
Sosialtjenesten						
Plan- og bygningsetaten						
Biblioteket						
Alt i alt						
Hvor nær idealkommunen er din kommune?						
Tilgang på hjemmehjelp						
Tilgang på hjemmesykepleie						
Tilgang på sykehjems plass						
Oppvekstmiljø for barn						
Sikker skolevei						
Tilrettelagt for syklist						
Tillit til kommunepolitikere						
Innsyn i dokumenter og saker						
Finner nyttig info på kommunens nettsider						
Bruker nettbaserte tjenester						
Forstår skriftlig informasjon fra kommunen						
Får rett person i kommunen i tale						
Får informasjon fra de ansatte						
Å klage til kommunen						
Alt i alt, hvor fornøyd er du med kommunen som et sted å leve og bo?						

Kilde: Difi, Innbyggerundersøkelsen. Rangeringen og karaktergivingen er foretatt av Kommunal Rapport, på samme måte som ellers i Kommunebarometeret. Minst 20 innbyggere i kommunen må ha svart på undersøkelsen, for at vi skal gjengi svarene og rangere.

Grunnskole

Teller 20 % av det samlede barometeret

	Karakter				Plassering			
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010
Snitt grunnskolepoeng siste fire år (15)	4,9	5,1	5,5		60	46	38	
Snitt grunnskolepoeng siste år (5)	4,2	4,9	6,0	1,0	125	63	15	224
Snitt nasjonale prøver 5. trinn siste fire år (10)	5,3	4,5			47	109		
Snitt nasjonale prøver 8. trinn siste fire år (10)	2,1				311			
Snitt nasjonale prøver 9. trinn siste tre år (10)	1,8				336			
Andel elever som ikke har fullført og bestått videregående innen fem år, snitt siste fire år	6,0	5,9	6,0	6,0	13	25	14	19
Antall elever per PC (5)	2,9	3,0	2,9	4,4	308	321	322	176
Trivsel, 7. trinn, snitt siste fem år (2,5)	5,2	5,3			100	77		
Trivsel, 10. trinn, siste fem år (2,5)	3,4	4,3			311	191		
Andel av lærere uten godkjent utdanning, 1.-7. trinn (5)	4,2	4,7	5,6	6,0	318	266	164	1
Andel av lærere uten godkjent utdanning, 8.-10. trinn (5)	1,0	1,4	3,2	4,2	415	401	366	333
Andel ansatte i SFO uten relevant utdanning (5)	3,8	4,5	4,0	3,8	132	106	152	144
Åpningstid i SFO (5)	2,1	2,6	2,1	2,6	375	334	365	348

Hva forteller tallene?

Nasjonale prøver og grunnskolepoeng er viktigst. For nasjonale prøver teller alle prøver like mye. Frafallet i videregående skoler er også vektet høyt; det hjelper lite med gode resultater på ungdomsskolen hvis mange ikke fullfører og består eksamen på videregående skole.

Vær oppmerksom på at nasjonale prøver ikke sier noe direkte om endring av elevenes kunnskapsnivå; de sier noe om elevenes nivå målt mot resten av landet.

Det er til dels liten sammenheng mellom prestasjonene på nasjonale prøver og gjennomsnittlige grunnskolepoeng (avgangskarakterer). Elevene i Fusa presterer helt i det nasjonale toppsjiktet hva gjelder nasjonale prøver på 5. trinn, og ligger veldig nær toppen også ved avgangskarakterene på 10. trinn. Men på nasjonale prøver på 8. og 9. trinn ligger elevenes prestasjoner godt under middels. Er det noen spesiell grunn til det? Det trenger ikke være noe problem, men det kan være bra å vite hvorfor det er slik.

Statistikk som Folkehelseinstituttet har publisert, viser at frafallet blant elever fra kommunen i videregående skole er svært lavt, og har ligget lavt over tid. Hva gjør Fusa som andre kan lære av? Elevundersøkelsen indikerer ikke spesielt god trivsel på 10. trinn.

En høy andel av lærerne står uten godkjent utdanning, særlig på ungdomstrinnet. I SFO mangler knapt halvparten av de ansatte relevant utdanning. Det er ganske bra. Åpningstiden i SFO er kort, snittet er 24,8 timer.

Rapporterte nøkkeltall målt mot de beste

	Registrert verdi				Endring 2012-13	Topp 5 % 2013
	KB 13	KB 12	KB 11	KB 10		
Snitt grunnskolepoeng siste fire år (15)	41,5	41,6	41,7		-	42,5
Snitt grunnskolepoeng siste år (5)	40,9	42,0	43,5	39,4	-	43,2
Snitt nasjonale prøver 5. trinn siste fire år (10)	2,04	1,99			+	2,09
Snitt nasjonale prøver 8. trinn siste fire år (10)	2,89					3,29
Snitt nasjonale prøver 9. trinn siste tre år (10)	3,25					3,74
Andel elever som ikke har fullført og bestått videregående innen fem år, snitt siste fire år	13,9	15,6	14,8	14,5	+	15,1
Antall elever per PC (5)	3,1	3,4	3,7	2,8	+	1,3
Trivsel, 7. trinn, snitt siste fem år (2,5)	89	89			-	92
Trivsel, 10. trinn, siste fem år (2,5)	79	82			-	89
Andel av lærere uten godkjent utdanning, 1.-7. trinn (5)	6,2	4,3	1,5	0,0	-	0,0
Andel av lærere uten godkjent utdanning, 8.-10. trinn (5)	17,7	14,3	9,7	6,3	-	0,0
Andel ansatte i SFO uten relevant utdanning (5)	46	42	51	53	-	10
Åpningstid i SFO (5)	19	20	19	20	-	30

De beste i kommunegruppa

	Rang GSK	GSK1	GSK2	GSK3	GSK4	GSK5	GSK6	GSK7	GSK8	GSK9	GSK10	GSK11	GSK12	GSK13
1 Selje	45	4,5	4,9	3,5	4,9	4,8	5,3	4,3	2,1	4,4	5,5	6,0	4,4	2,2
2 Holtålen	65	6,0	5,3	1,7	3,6	4,8	3,5	5,1	6,0	6,0	4,8	6,0	4,4	4,3
3 Lardal	84	3,8	4,0	6,0	4,4	2,6	3,9	2,7	4,7	5,7	6,0	6,0	3,8	5,0
4 Krødsherad	106	2,3	2,5	4,4	4,7	5,4	4,4	5,8	4,6	2,4	6,0	4,4	1,0	5,2
5 Fusa	130	4,9	4,2	5,3	2,1	1,8	6,0	2,9	5,2	3,4	4,2	1,0	3,8	2,1
6 Skodje	133	2,6	4,3	4,8	1,9	1,1	5,6	4,9	1,8	4,5	6,0	6,0	4,4	5,0
7 Vanylven	144	4,1	5,2	1,0	3,2	4,5	4,4	5,4	2,5	4,0	4,7	5,1	4,4	2,9
8 Hvaler	147	2,1	3,4	3,3	4,1	2,7	4,7	4,0	5,4	4,9	4,7	6,0	4,7	4,3
9 Evje og Hornnes	151	3,8	5,5	3,6	1,8	1,4	4,1	5,4	3,6	2,9	6,0	5,6	5,5	5,0
10 Bjugn	179	3,7	4,4	1,7	3,6	3,5	4,5	2,1	4,1	5,4	5,4	4,1	3,3	3,4
11 Hof	193	3,1	2,5	2,2	5,1	3,8	3,1	3,4	5,9	3,7	6,0	6,0	1,8	5,0
12 Siljan	194	3,4	3,8	1,5	3,8	2,0	4,9	2,6	5,8	3,4	5,6	4,5	4,8	3,3
13 Hareid	206	2,5	3,1	3,4	2,3	3,1	4,3	2,2	4,9	4,6	5,9	6,0	3,5	4,5
14 Flesberg	242	3,3	2,6	1,0	3,3	4,4	3,5	6,0	6,0	6,0	3,3	5,3	1,7	3,6
15 Marker	267	2,8	3,4	1,9	1,5	1,1	4,4	4,5	5,6	4,7	6,0	6,0	1,0	6,0

De beste i fylket

	Rang	GSK	GSK1	GSK2	GSK3	GSK4	GSK5	GSK6	GSK7	GSK8	GSK9	GSK10	GSK11	GSK12	GSK13
1	Granvin	26	5,7	5,1	3,5	6,0	6,0	3,5	5,7	6,0	4,1	5,7	5,0	6,0	1,0
2	Odda	51	3,2	3,1	4,2	4,8	4,8	4,8	5,2	4,1	5,1	5,6	6,0	4,1	6,0
3	Ulvik	58	5,5	4,9	3,5	4,7	6,0	3,5	6,0	4,0	2,1	4,8	2,4	6,0	3,3
4	Bergen	59	4,6	4,5	5,0	4,5	4,1	4,1	3,5	4,8	4,8	5,8	5,8	2,8	4,3
5	Fitjar	68	4,3	5,8	2,2	4,1	4,3	5,0	3,8	3,7	5,3	6,0	6,0	3,9	3,9
6	Ullensvang	78	3,4	2,2	5,4	4,2	3,8	6,0	5,3	3,9	3,9	3,2	5,7	2,9	1,9
7	Tysnes	81	3,3	4,3	4,7	4,2	4,5	4,6	5,0	4,4	4,6	6,0	5,4	2,8	2,8
8	Masfjorden	93	6,0	3,9	2,7	2,8	3,8	5,0	5,2	2,6	6,0	1,0	3,5	6,0	3,5
9	Samnanger	111	5,1	6,0	3,1	4,0	4,4	4,1	5,8	4,4	3,3	6,0	1,0	1,0	2,9
10	Sveio	123	3,8	4,7	4,0	3,1	4,3	4,4	3,0	1,0	2,8	5,8	6,0	3,1	4,0
11	Fusa	130	4,9	4,2	5,3	2,1	1,8	6,0	2,9	5,2	3,4	4,2	1,0	3,8	2,1
12	Voss	135	3,4	3,6	5,0	3,6	3,3	4,8	1,7	4,5	4,1	5,6	5,4	3,5	1,8
13	Meland	138	4,8	4,5	2,8	3,3	3,7	4,0	1,2	4,3	2,5	6,0	6,0	3,8	3,4
14	Fedje	143	6,0	6,0	3,5	3,5	5,9	3,5	5,9	3,6	2,1	1,0	1,0	2,6	1,0
15	Kvam	158	3,1	1,6	3,3	4,1	3,0	5,7	3,6	4,8	4,4	5,5	4,7	2,8	1,0

Andre fakta

Slik har prestasjonene til de aller beste vært de siste årene. Her kan du også se hvor mange kommuner som har levert et bedre og dårligere nøkkeltall, målt mot året før. "Trend" viser om det er flest som har forbedret (+) eller forverret (-) seg det siste året.

Nasjonal utvikling	Topp 5 % i Kommune-Norge				Forbedret siste år				Forverret siste år				Forbedret - forverret				
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	Trend
GRUNNSKOLE																	
Snitt grunnskolepoeng siste fire år (15)	42,5	42,6	42,2		253	318	0	0	171	104	0	0	82	214	0	0	+
Snitt grunnskolepoeng siste år (5)	43,2	43,5	43,1	42,9	213	215	241	179	199	200	174	240	14	15	67	-61	+
Snitt nasjonale prøver 5. trinn siste fire år (10)	2,1	2,1			144	0	0	0	195	0	0	0	-51	0	0	0	-
Snitt nasjonale prøver 8. trinn siste fire år (10)	3,3	3,3			84	0	0	0	133	0	0	0	-49	0	0	0	-
Snitt nasjonale prøver 9. trinn siste tre år (10)	3,7				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Andel elever som ikke har fullført og bestått videregående innen fem år, snitt siste fire år (20)	15,1	15,0	15,4	14,6	213	192	150	154	171	195	238	236	42	-3	-88	-82	+
Antall elever per PC (5)	1,3	1,4	1,5	1,6	277	296	261	286	151	133	168	144	126	163	93	142	+
Trivsel, 7. trinn, snitt siste fem år (2,5)	91,6	91,7			291	0	0	0	122	0	0	0	169	0	0	0	+
Trivsel, 10. trinn, siste fem år (2,5)	89,2	88,8			258	0	0	0	148	0	0	0	110	0	0	0	+
Andel av lærere uten godkjent utdanning, 1.-7. trinn (5)	0,0	0,0	0,0	0,0	198	215	205	178	175	180	192	215	23	35	13	-37	+
Andel av lærere uten godkjent utdanning, 8.-10. trinn (5)	0,0	0,0	0,0	0,0	175	172	178	133	153	160	159	195	22	12	19	-62	+
Andel ansatte i SFO uten relevant utdanning (5)	10,4	16,2	17,7	17,1	228	230	220	210	182	173	183	189	46	57	37	21	+
Åpningstid i SFO (5)	30,0	30,3	30,3	31,1	201	188	159	198	189	198	236	202	12	-10	-77	-4	+

Hvordan vil elevtallet endre seg i framtiden?

Endring i elevtallet sier noe om eventuelt behov for nye klasser eller skoler, eller fare for nedleggelse. Er veksten sterkere enn landsgjennomsnittet, vil det isolert øke rammetilskuddet målt mot resten av landet. Slik er SSBs framskrivinger sommeren 2012 for de neste fireårsperiodene:

Innbyggere 6-12 år (barnetrinnet)			
Middels vekst	Antall	Endring fra 2012	Vekstnivå
2012	405		
2016	372	-33	Lavere enn landet
2020	345	-60	Lavere enn landet
2024	351	-54	Lavere enn landet

Høy vekst	Antall	Endring fra 2012	Vekstnivå
2012	405		
2016	374	-31	Lavere enn landet
2020	353	-52	Lavere enn landet
2024	374	-31	Lavere enn landet

Innbyggere 13-15 år (ungdomstrinnet)			
Middels vekst	Antall	Endring fra 2012	Vekstnivå
2012	144		
2016	185	41	Høyere enn landet
2020	178	34	Høyere enn landet
2024	144	0	Lavere enn landet

Høy vekst	Antall	Endring fra 2012	Vekstnivå
2012	144		
2016	185	41	Høyere enn landet
2020	181	37	Høyere enn landet
2024	146	2	Lavere enn landet

Pleie og omsorg

Teller 20 % av det samlede barometeret

	Karakter				Plassering			
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010
Andel årsverk m fagutdanning (20)	4,3	4,6	4,0	4,4	140	129	169	130
Korttidsplasser som andel av befolkningen 80+ (10)	4,4	4,0	4,4	4,5	67	78	79	66
Sykehjemsplasser (heldøgns omsorg) i % av befolkningen 80+ (10)	2,8	2,8	3,2	3,2	227	219	180	171
Andel av hjemmeboende over 80 år som får tjenester (5)	3,7	4,0	3,7	4,0	144	120	181	135
Andel av hjemmeboende over 80 år med hjemmetjeneste og stort pleiebehov (5)								
Snitt tildelte timer i hjemmet, hjemmesykepleie (10)	6,0	6,0	6,0	6,0	14	18	23	15
Snitt tildelte timer i hjemmet, praktisk bistand (5)	1,9	2,2	2,2	3,0	318	288	258	186
Tid m lege og fysioterapi per uke per beboer i sykehjem (15)	3,7	3,3	3,8	3,5	112	143	98	108
Antall liggedøgn for utskrivningsklare, per 10.000 innbyggere (5)	6,0	6,0	6,0		1	1	1	
Andel plasser i enerom m/eget bad/wc (10)	5,7	5,7	5,2	5,3	184	190	245	182
Årsverk pr. mottaker (5)	4,0	4,6	4,3	3,7	105	58	92	133

Hva forteller tallene?

Høy andel med fagutdanning er det viktigste nøkkeltallet. Nytt i år er at vi beregner hvor mange av de eldste som bor hjemme, får hjemmetjenester og samtidig har stort omsorgsbehov. Vi har også med tall for utskrivningsklare pasienter (som i hovedsak er pleietrengende eldre). Utviklingen det siste året viser særlig at det nasjonalt rapporteres om langt mer tid med lege på sykehjem, enn tidligere. Det blir ikke flere enerom og det blir nærmest ikke flere sykehjemsplasser nasjonalt.

Andelen ansatte med fagutdanning var stabil i fjor, og er fortsatt noe bedre enn snittet (74 prosent). Sykehjemsdekningen (heldøgns omsorg) målt mot innbyggere over 80 år er ganske stabil og marginalt over snittet (19 prosent). Det er bra med korttidsplasser målt mot samme gruppe. Utskrivningsklare pasienter slipper å ligge "på vent" på sykehuset; de kommer tilbake til kommunen med en gang – slik har det vært i flere år. Det er bra.

Av de over 80 år som bor hjemme, får knapt halvparten tjenester. Kommunen tildeler svært mye hjemmesykepleie, men kutter stadig på praktisk bistand. Er det fordi behovet endrer seg, eller fordi lista legges høyere? Det er litt mer tid med lege og fysioterapeut i sykehjem – kommunen er bedre enn snittet her.

Forskjell på 80+ og 90+: Vær oppmerksom på at det er voldsom forskjell mellom gruppene 80–89 år og 90+ hva gjelder bruk av hjemmehjelp og institusjon. Bare å se på dekningsgrad for 80+, for eksempel, kan i noen kommuner gi et feil bilde av utviklingen. Å måle mot 80+ kan undervurdere behovet for plasser med heldøgns omsorg, ettersom det er gruppa 90+ som nå vokser (gruppa 80–89 er omtrent konstant de neste årene).

Rapporterte nøkkeltall målt mot de beste

	Registrert verdi				Endring 2012-13	Topp 5 % 2013
	KB 13	KB 12	KB 11	KB 10		
Andel årsverk m fagutdanning (20)	77	77	75	76		84
Kortidsplasser som andel av befolkningen 80+ (10)	5	5	4	4	+	7
Sykehjemsplasser (heldøgns omsorg) i % av befolkningen 80+ (10)	20	20	21	22	+	36
Andel av hjemmeboende over 80 år som får tjenester (5)	45	47	45	47	-	57
Andel av hjemmeboende over 80 år med hjemmetjeneste og stort pleiebehov (5)						4,7
Snitt tildelte timer i hjemmet, hjemmesykepleie (10)	10,5	10,0	9,2	11,0	+	9,3
Snitt tildelte timer i hjemmet, praktisk bistand (5)	4,1	4,8	4,9	6,4	-	16,3
Tid m lege og fysioterapi per uke per beboer i sykehjem (15)	0,9	0,8	0,8	0,7	+	1,4
Antall liggedøgn for utskrivningsklare, per 10.000 innbyggere (5)	0,0	0,0	0,0			0,0
Andel plasser i enerom m/eget bad/wc (10)	96	96	88	88		100
Årsverk pr. mottaker (5)	0,54	0,57	0,53	0,50	-	0,69

De beste i kommunegruppa

	Rang	PO	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11
1 Hof	19	4,3	4,4	3,7	4,5	3,5	1,5	4,6	5,5	6,0	6,0	2,5	
2 Fusa	34	4,3	4,4	2,8	3,7	3,5	6,0	1,9	3,7	6,0	5,7	4,0	
3 Hvaler	45	4,5	3,5	2,9	2,5	3,5	2,9	6,0	4,8	6,0	5,0	1,6	
4 Overhalla	52	6,0	3,8	2,8	3,7	4,2	2,3	1,0	3,6	6,0	5,2	2,1	
5 Lund	118	6,0	2,7	3,0	4,5	3,5	1,8	1,0	2,4	6,0	5,0	3,9	
6 Evje og Hornnes	143	5,0	3,3	2,4	3,3	3,5	2,1	2,7	2,8	6,0	5,5	1,6	
7 Hareid	144	5,0	1,5	2,3	2,6	3,5	4,2	3,0	2,2	6,0	5,3	1,3	
8 Vanylven	147	4,3	1,0	3,7	2,1	3,5	2,5	2,7	3,6	6,0	4,9	1,7	
9 Hobøl	152	4,5	2,1	1,6	1,0	3,5	4,1	6,0	2,4	6,0	6,0	4,4	
10 Sauherad	156	4,3	3,2	1,0	4,7	3,2	4,0	2,1	3,2	6,0	6,0	2,9	
11 Holtålen	172	6,0	1,9	3,9	6,0	3,5	2,3	1,4	1,4	6,0	2,4	2,3	
12 Bjugn	197	3,8	4,5	1,2	2,6	4,4	2,9	3,4	5,7	6,0	2,2	4,5	
13 Lardal	243	5,0	2,3	2,9	1,8	3,5	1,1	1,2	2,3	6,0	6,0	1,0	
14 Siljan	253	3,8	5,1	2,8	2,9	3,5	1,0	1,1	2,4	6,0	6,0	1,7	
15 Drangedal	266	4,8	1,2	1,6	3,4	4,4	1,7	3,1	1,9	6,0	6,0	2,4	

De beste i fylket

	Rang PO	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	
1	Eidfjord	6	5,8	6,0	6,0	3,6	3,5	1,6	1,4	4,4	6,0	6,0	2,8
2	Modalen	8	6,0	3,5	6,0	3,5	3,5	1,8	1,6	4,5	6,0	6,0	6,0
3	Meland	9	5,5	2,1	2,2	3,7	3,7	6,0	2,0	6,0	6,0	6,0	2,8
4	Fusa	34	4,3	4,4	2,8	3,7	3,5	6,0	1,9	3,7	6,0	5,7	4,0
5	Fjell	37	4,8	4,8	1,1	4,1	3,1	4,5	2,6	6,0	5,9	4,7	1,7
6	Øygarden	48	4,3	3,7	3,7	4,8	3,5	5,1	1,0	2,7	6,0	6,0	4,7
7	Lindås	65	5,5	3,1	2,7	3,9	4,4	6,0	2,2	2,9	1,1	5,2	4,4
8	Radøy	75	4,1	3,5	3,1	2,6	3,5	2,8	3,4	4,8	6,0	5,1	4,1
9	Jondal	93	3,6	2,6	4,8	6,0	3,5	1,6	1,0	3,6	6,0	6,0	4,1
10	Austrheim	109	4,1	3,5	5,7	1,0	3,5	3,5	1,4	1,6	6,0	6,0	6,0
11	Vaksdal	116	3,6	4,2	3,4	3,7	5,5	3,0	1,2	3,1	6,0	6,0	3,1
12	Askøy	117	2,6	3,1	3,0	3,1	4,4	6,0	1,9	5,1	1,4	5,6	4,4
13	Ullensvang	132	4,1	3,0	4,2	3,9	3,5	2,3	2,1	2,8	6,0	5,2	2,4
14	Kvam	135	3,6	2,8	1,3	3,7	4,3	2,9	2,2	6,0	5,5	4,9	2,7
15	Sund	159	5,0	6,0	3,5	1,4	3,5	1,7	4,6	3,1	6,0	2,0	4,0

Andre fakta

Slik har prestasjonene til de aller beste vært de siste årene. Her kan du også se hvor mange kommuner som har levert et bedre og dårligere nøkkeltall, målt mot året før. "Trend" viser om det er flest som har forbedret (+) eller forverret (-) seg det siste året.

Nasjonal utvikling	Topp 5 % i Kommune-Norge				Forbedret siste år				Forverret siste år				Forbedret - forverret				Trend
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	
PLEIE OG OMSORG																	
Andel årsverk m fagutdanning (20)	84	83	83	83	240	214	196	181	122	157	158	182	118	57	38	-1	+
Kortidsplasser som andel av befolkningen 80+ (10)	7	7	6	6	235	228	188	186	127	136	169	160	108	92	19	26	+
Sykehjemsplasser i % av befolkningen 80+ (10)	36	37	35	36	248	221	199	207	157	182	204	196	91	39	-5	11	+
Andel av hjemmeboende over 80 år som får tjenester (5)	57	57	56	57	158	203	198	189	247	209	216	226	-89	-6	-18	-37	-
Andel av hjemmeboende over 80 år med hjemmetjeneste og stort pleiebehov (5)	5	5	5	4	87	74	65	59	82	92	86	82	5	-18	-21	-23	+
Snitt tildelte timer i hjemmet, hjemmesykepleie (10)	9,3	9,2	9,3	9,6	193	199	175	264	195	195	213	126	-2	4	-38	138	-
Snitt tildelte timer i hjemmet, praktisk bistand (5)	16,3	16,1	15,8	14,2	242	221	251	245	156	166	138	134	86	55	113	111	+
Tid m lege og fysioterapi per uke per beboer i sykehjem (15)	1,4	1,3	1,2	1,2	255	240	230	173	143	157	165	211	112	83	65	-38	+
Liggedøgn per utskrivningsklar pasient (5)	0,0	0,0	0,0		197	107	0	0	61	149	0	0	136	-42	0	0	+
Andel plasser i enerom m/eget bad/wc (10)	100	100	100	100	81	101	115	116	96	74	62	68	-15	27	53	48	-
Årsverk pr. mottaker (5)	0,69	0,67	0,64	0,67	212	218	199	184	172	166	190	210	40	52	9	-26	+

Hvor mange flere gamle blir det i framtiden, og hva betyr det for tilbudet?

Slik er SSBs framskrivninger for de neste fireårsperiodene. Framskrivningen av behovet for nye plasser og nye tilbud er basert på landsgjennomsnittet per 2012. Er veksten sterkere enn landsgjennomsnittet, vil det isolert øke rammetilskuddet målt mot resten av landet.

Innbyggere 67-79 år					
Middels vekst	Antall	Endring fra 2012	Behov hjemmetj.*	Behov heldøgns plass*	Vekstnivå
2012	404				
2016	448	44	3	1	Lavere enn landet
2020	508	104	8	2	Lavere enn landet
2024	556	152	11	3	Lavere enn landet

Høy vekst	Antall	Endring fra 2012	Behov hjemmetj.*	Behov heldøgns plass*	Vekstnivå
2012	404				
2016	449	45	3	1	Lavere enn landet
2020	508	104	8	2	Lavere enn landet
2024	562	158	12	3	Lavere enn landet

Innbyggere 80-89 år					
Middels vekst	Antall	Endring fra 2012	Behov hjemmetj.*	Behov heldøgns plass*	Vekstnivå
2012	184				
2016	179	-5	-2	-1	Høyere enn landet
2020	187	3	1	0	Høyere enn landet
2024	200	16	5	2	Lavere enn landet

Høy vekst	Antall	Endring fra 2012	Behov hjemmetj.*	Behov heldøgns plass*	Vekstnivå
2012	184				
2016	180	-4	-1	0	Høyere enn landet
2020	191	7	2	1	Høyere enn landet
2024	209	25	8	3	Lavere enn landet

Innbyggere 90 år og over					
Middels vekst	Antall	Endring fra 2012	Behov hjemmetj.*	Behov heldøgns plass*	Vekstnivå
2012	57				
2016	52	-5	-2	-2	Lavere enn landet
2020	49	-8	-4	-2	Lavere enn landet
2024	53	-4	-2	-1	Lavere enn landet

Høy vekst	Antall	Endring fra 2012	Behov hjemmetj.*	Behov heldøgns plass*	Vekstnivå
2012	57				
2016	52	-5	-2	-2	Lavere enn landet
2020	49	-8	-4	-2	Lavere enn landet
2024	56	-1	0	0	Lavere enn landet

Barnevern

Teller 10 % av det samlede barometeret

	Karakter				Plassering			
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010
Andel undersøkelser m behandlingstid over 3 mnd (20)	5,1	6,0	5,1	3,8	90	1	88	242
Andel undersøkelser m behandlingstid over 3 mnd, snitt siste fire år (20)	5,2	5,0	5,0	5,0	59	68	87	84
Andel barn med utarbeidet plan (10)	5,4	6,0	6,0	5,6	114	1	1	73
Andel barn med utarbeidet plan, snitt siste fire år (10)	6,0	5,8	6,0		21	37	26	
Utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste (10)	2,7	2,7	2,2	2,3	169	185	291	287
Stillinger med fagutdanning, per 1.000 barn 0-17 år (20)	1,1	1,0	1,0	2,9	403	416	417	134
Innført internkontroll (10)	6,0	6,0	6,0	6,0	1	1	1	1

Hva forteller tallene?

Andelen fristbrudd er klart viktigst; nasjonalt har denne andelen vært veldig konstant de siste årene, men gikk noe ned i fjor. Vi kjenner dessverre ikke gjennomsnittlig saksbehandlingstid. Det har de siste par årene også blitt klart flere barn med tiltak som også har utarbeidet plan – noe som i praksis er et lovkrav. På landsbasis har det også blitt langt flere stillinger med fagutdanning. Her har dessuten de beste løftet seg betraktelig, slik at kravet for å få god karakter i 2013-barometeret er mye høyere enn i tidligere år.

En av åtte saker tok mer enn tre måneder å behandle i fjor, det er ikke fullt så bra som året før, men godt under snittet og et vanlig nivå i Fusa. Hva skal til for å bli en nullkommune også over tid?

Bemanningen har vært veldig lav, men økte kraftig i fjor – det gjorde den imidlertid også i nesten alle andre kommuner, så tabellplasseringen blir utrolig nok litt dårligere.

Nesten alle barn i barnevernet har en utarbeidet plan, her har kommunen god statistikk over tid.

Kommunen har klart høyere netto utgifter til forebygging enn året før. En rapport fra NIBR indikerer at slik innsats kan redusere behovet for barneverntjenester senere.

Rapporterte nøkkeltall målt mot de beste

	Registrert verdi				Endring 2012-13	Topp 5 % 2013
	KB 13	KB 12	KB 11	KB 10		
Andel undersøkelser m behandlingstid over 3 mnd (20)	12	0	13	31	-	0
Andel undersøkelser m behandlingstid over 3 mnd, snitt siste fire år (20)	13	16	16	15	+	5
Andel barn med utarbeidet plan (10)	92	100	100	93	-	100
Andel barn med utarbeidet plan, snitt siste fire år (10)	96	93	93		+	96
Utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste (10)	2 063	1 849	1 552	1 483	+	3 596
Stillinger med fagutdanning, per 1.000 barn 0-17 år (20)	2,2	1,9	1,5	3,2	+	6,7
Innført internkontroll (10)	1	1	1	1		1

De beste i kommunegruppa

	Rang BV	BV1	BV2	BV3	BV4	BV5	BV6	BV7
1 Siljan	12	6,0	6,0	6,0	6,0	3,1	2,4	6,0
2 Holtålen	17	6,0	5,3	6,0	5,4	2,0	3,7	6,0
3 Lardal	54	5,4	5,8	4,9	4,2	1,6	3,2	6,0
4 Våler (Østf.)	56	6,0	5,2	4,6	4,9	2,8	2,4	6,0
5 Hof	60	4,7	4,7	5,9	6,0	1,0	3,8	6,0
6 Tjøme	69	5,7	4,7	5,3	5,5	1,7	2,8	6,0
7 Fusa	106	5,1	5,2	5,4	6,0	2,7	1,1	6,0
8 Marker	111	3,8	4,7	1,7	4,8	3,1	5,1	6,0
9 Sauherad	114	5,5	4,8	3,5	3,7	4,0	2,4	6,0
10 Bjugn	122	4,1	4,0	4,0	5,0	5,0	3,0	6,0
11 Hvaler	157	3,7	4,3	6,0	5,8	1,0	3,0	6,0
12 Drangedal	169	4,3	4,5	4,4	3,8	1,5	3,5	6,0
13 Flesberg	174	2,7	2,9	5,8	5,8	1,8	4,6	6,0
14 Hurdal	178	2,3	3,7	3,7	3,8	2,4	6,0	6,0
15 Krødsherad	220	2,4	3,2	5,6	5,6	3,1	3,2	6,0

De beste i fylket

	Rang BV	BV1	BV2	BV3	BV4	BV5	BV6	BV7
1 Masfjorden	14	6,0	5,4	5,6	5,1	2,1	4,0	6,0
2 Austrheim	34	4,8	6,0	6,0	6,0	2,7	2,2	6,0
3 Fusa	106	5,1	5,2	5,4	6,0	2,7	1,1	6,0
4 Meland	131	5,2	5,0	5,1	5,6	1,0	1,8	6,0
5 Lindås	146	4,7	4,6	4,3	4,2	2,6	2,7	6,0
6 Tysnes	165	4,0	3,3	4,0	3,9	3,0	4,6	6,0
7 Bergen	182	4,0	3,6	5,2	5,4	1,9	3,0	6,0
8 Granvin	191	4,1	3,5	3,5	1,0	3,0	5,2	6,0
9 Sund	216	4,6	3,9	4,9	4,0	2,2	2,0	6,0
10 Sveio	217	4,1	4,2	4,1	5,4	1,4	2,3	6,0
11 Fjell	258	3,7	3,6	5,1	4,9	1,7	1,7	6,0
12 Jondal	264	3,5	2,1	4,6	4,9	1,8	3,5	6,0
13 Voss	268	3,7	2,7	5,2	4,7	1,9	2,3	6,0
14 Kvinnherad	283	3,7	3,3	4,7	4,2	2,0	2,0	6,0
15 Øygarden	284	5,6	5,3	1,0	2,7	2,4	3,1	1,0

Andre fakta

Slik har prestasjonene til de aller beste vært de siste årene. Her kan du også se hvor mange kommuner som har levert et bedre og dårligere nøkkeltall, målt mot året før. "Trend" viser om det er flest som har forbedret (+) eller forverret (-) seg det siste året.

Nasjonal utvikling	Topp 5 % i Kommune-Norge				Forbedret siste år				Forverret siste år				Forbedret - forverret				Trend
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	
BARNEVERN																	
Andel undersøkelser m behandlingstid over 3 mnd (20)	0	0	0	0	230	188	184	170	161	199	208	220	69	-11	-24	-50	+
Andel undersøkelser m behandlingstid over 3 mnd, snitt siste fire år (20)	5	6	7	5	217	198	194	0	198	221	222	0	19	-23	-28	0	+
Andel barn med utarbeidet plan (10)	100	100	100	100	184	243	202	230	191	138	181	146	-7	105	21	84	-
Andel barn med utarbeidet plan, snitt siste fire år (10)	96	96	93		305	343	0	0	112	76	0	0	193	267	0	0	+
Utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste (10)	3 596	3 249	3 264	3 056	312	252	270	0	112	176	158	0	200	76	112	0	+
Stillinger med fagutdanning, per barn 0-17 år (20)	6,7	6,2	5,6	5,8	263	339	217	237	109	51	133	108	154	288	84	129	+
Innført internkontroll (10)	1	1	1	1	43	47	36	53	18	36	27	35	25	11	9	18	+

Hvor mange barn er omfattet av barnevernet, målt mot resten av landet?

Nøkkeltallet er ikke tillagt vekt i Kommunebarometeret, for det er ikke gitt hva som er bra; få barn på tiltak kan bety en sviktende tjeneste – eller et godt oppvekstmiljø. Mange barn på tiltak kan bety det omvendte.

Andel barn med barneverntiltak				
År	Kommunen	Fylket	Kommune- gruppa	Landet
2008	3	3,8	4,5	4,1
2009	2	4	5	4,2
2010	2	4,2	5,7	4,5
2011	1,8	4,2	6,3	4,7
2012	2,2	:	:	4,8

Andel undersøkelser som fører til tiltak				
År	Kommunen	Fylket	Kommune- gruppa	Landet
2008	67	51	60	50
2009	23	52	59	50
2010	44	46	56	49
2011	35	47	54	48
2012	47	:	:	47

Barnehage

Teller 10 % av det samlede barometeret

	Karakter				Plassering			
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010
Andel styrere og pedagogiske ledere i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning (25)	5,5	3,5	4,0	3,7	210	323	315	315
Andel assistenter med relevant utdanning, alle barnehager (10)	3,2	3,4	2,9	2,7	160	175	193	205
Leke- og oppholdsareal per barn, kommunale barnehager (10)	1,9	1,4	1,4	1,1	247	350	344	392
Antall barn per årsverk, kommunale barnehager (15)	3,6	2,8	2,6	2,7	132	208	218	291
Oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager (15)	3,4	2,3	1,9	2,0	168	289	325	340
Andel ansatte som er menn, alle barnehager (5)	3,6	2,4	2,4	1,0	172	269	272	327
Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage (15)	2,1	1,9	1,4		350	357	387	
Andel med åpningstid 10 timer eller mer per dag, alle barnehager (5)	1,0	1,0	1,0	1,0	237	243	240	239

Hva forteller tallene?

Andelen ledere med pedagogisk utdanning er viktigst, sammen med hvor mange voksne det er per barn. Fra og med i år har vi regnet ledere og styrere med all pedagogisk utdanning som "ok". En ganske ny indikator er hvor stor andel av barn med minoritetsspråklig bakgrunn som går i barnehage. Det er en liten forskjell i telletidspunkt mellom barn med minoritetsbakgrunn og barn i barnehage. Nøkkeltallet kan derfor i noen tilfeller, særlig i små kommuner, være feil.

Nesten alle styrere og ledere i kommunale barnehager har nå pedagogisk utdanning, statistikken er langt bedre enn tidligere. Drøyt hver tredje assistent totalt har relevant utdanning, snittet er 27 prosent.

Barnehagene er middels i størrelse, men ble klart romsligere i fjor. Både antall barn per årsverk og oppholdstimer per årsverk tilsier at bemanningen er noe bedre enn middels – og at den ble svært mye bedre i fjor.

Seks av ti minoritetsspråklige barn går i barnehage, det er godt under gjennomsnittet på 75 prosent. Vi er usikre på tallkvaliteten.

Rapporterte nøkkeltall målt mot de beste

	Registrert verdi				Endring 2012-13	Topp 5 % 2013
	KB 13	KB 12	KB 11	KB 10		
Andel styrere og pedagogiske ledere i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning (25)	96	83	86	82	+	100,0
Andel assistenter med relevant utdanning, alle barnehager (10)	35	32	30	27	+	67
Leke- og oppholdsareal per barn, kommunale barnehager (10)	5,7	5,0	5,0	4,5	+	10,7
Antall barn per årsverk, kommunale barnehager (15)	5,9	6,3	6,4	6,7	+	4,9
Oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager (15)	10 714	11 657	11 836	12 032	+	8 456
Andel ansatte som er menn, alle barnehager (5)	6	3	3	2	+	12
Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage (15)	60	50	31		+	127
Andel med åpningstid 10 timer eller mer per dag, alle barnehager (5)	0	0	0	0		100

De beste i kommunegruppa

	Rang BH	BH1	BH2	BH3	BH4	BH5	BH6	BH7	BH8
1 Hvaler	90	6,0	3,6	2,8	3,4	1,8	5,8	2,8	6,0
2 Holtålen	101	4,8	5,8	1,5	3,9	2,8	2,6	3,2	6,0
3 Krødsherad	129	6,0	2,3	1,9	2,4	3,1	2,2	3,5	6,0
4 Ringebu	134	4,8	4,5	2,4	2,4	3,6	5,2	3,7	1,3
5 Siljan	147	6,0	6,0	2,2	2,7	1,6	1,0	3,8	1,0
6 Hof	149	6,0	2,9	1,3	3,4	2,4	3,0	3,0	4,8
7 Overhalla	162	6,0	2,7	1,7	3,1	2,3	2,9	2,9	4,8
8 Vanylven	164	2,5	4,0	2,2	4,1	3,9	2,8	4,4	6,0
9 Sokndal	194	3,5	1,2	3,5	3,5	3,5	2,8	5,6	2,3
10 Fusa	198	5,5	3,2	1,9	3,6	3,4	3,6	2,1	1,0
11 Evje og Hornnes	199	6,0	5,7	2,8	1,0	2,1	2,7	2,7	2,3
12 Lardal	208	6,0	2,5	1,4	2,4	2,8	3,8	3,0	2,7
13 Drangedal	218	6,0	4,7	1,0	1,2	1,5	1,9	3,5	6,0
14 Lund	225	3,9	3,8	2,1	2,0	2,8	1,8	5,9	2,7
15 Selje	231	3,4	3,4	2,3	3,9	4,7	2,0	3,5	1,0

De beste i fylket

	Rang BH	BH1	BH2	BH3	BH4	BH5	BH6	BH7	BH8
1 Granvin	9	6,0	4,5	6,0	5,5	5,0	1,0	4,4	1,0
2 Modalen	10	6,0	3,0	5,3	6,0	6,0	1,0	4,4	1,0
3 Eidfjord	18	6,0	3,3	4,1	5,8	5,5	1,0	3,8	1,0
4 Samnanger	22	6,0	3,0	6,0	6,0	5,0	1,9	2,3	1,0
5 Fedje	36	6,0	1,5	2,8	4,8	4,5	1,0	4,4	6,0
6 Øygarden	39	6,0	2,9	4,8	4,6	4,8	1,6	2,6	3,9
7 Ulvik	87	6,0	3,0	2,9	5,0	4,7	1,0	1,8	1,0
8 Austrheim	165	6,0	4,4	1,6	3,9	3,2	1,0	2,1	1,0
9 Odda	193	4,8	4,3	2,1	3,9	3,5	1,4	2,8	1,0
10 Fusa	198	5,5	3,2	1,9	3,6	3,4	3,6	2,1	1,0
11 Bømlo	226	3,5	1,6	3,5	3,5	3,5	2,0	3,8	5,4
12 Radøy	246	4,8	4,3	2,4	2,4	3,2	1,6	3,2	1,0
13 Masfjorden	249	4,8	4,2	3,5	3,9	3,0	1,0	1,6	1,0
14 Fjell	262	6,0	1,6	1,6	2,7	2,1	4,5	2,7	2,3
15 Bergen	269	5,9	2,2	1,2	2,7	1,7	5,8	2,8	2,0

Andre fakta

Slik har prestasjonene til de aller beste vært de siste årene. Her kan du også se hvor mange kommuner som har levert et bedre og dårligere nøkkeltall, målt mot året før. "Trend" viser om det er flest som har forbedret (+) eller forverret (-) seg det siste året.

Nasjonal utvikling	Topp 5 % i Kommune-Norge				Forbedret siste år				Forverret siste år				Forbedret - forverret				Trend
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	
BARNEHAGE																	
Andel styrer og pedagogiske ledere uten pedagogisk utdanning (25)	100	100	100	100	147	137	170	153	132	134	126	162	15	3	44	-9	+
Andel assistenter med relevant utdanning (10)	67	60	64	60	238	226	222	180	169	174	176	212	69	52	46	-32	+
Leke- og oppholdsareal per barn (10)	10,7	10,9	10,4	9,9	203	200	228	233	165	165	150	139	38	35	78	94	+
Antall barn per årsverk (15)	4,9	4,7	4,7	5,0	223	210	225	238	152	173	141	142	71	37	84	96	+
Oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager (15)	8 456	8 365	8 081	8 468	218	204	210	208	206	222	217	219	12	-18	-7	-11	+
Andel ansatte som er menn (5)	12	12	12	12	172	172	169	163	171	169	152	133	1	3	17	30	+
Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage (15)	127	145	150		216	210	0	0	179	173	0	0	37	37	0	0	+
Andel med åpningstid 10 timer eller mer per dag (5)	100	100	100	100	61	86	96	92	58	35	40	48	3	51	56	44	+

Hvor mange barn er det i kommunen i framtiden?

Utviklingen i barnetallet sier både noe om behovet for flere barnehageplasser, og utviklingen i rammetilskuddet for kommunen. Er veksten større enn landet, kan kommunen isolert vente høyere rammetilskudd knyttet til barnehager. Er veksten lavere enn for landet, vil kommunens rammetilskudd for barnehager vokse saktere enn snittet. Det anslåtte behovet for nye plasser er basert på andelen som går i barnehage i kommunen i dag.

Slik er SSBs framskrivninger for de neste fireårsperiodene:

Innbyggere 1-5 år (barnehagealder)				
Middels vekst	Antall	Endring fra 2012	Behov nye plasser	Vekstnivå
2012	218			
2016	233	15	13	Høyere enn landet
2020	221	3	3	Lavere enn landet
2024	232	14	12	Lavere enn landet

Høy vekst	Antall	Endring fra 2012	Behov nye plasser	Vekstnivå
2012	218			
2016	237	19	16	Høyere enn landet
2020	241	23	19	Lavere enn landet
2024	265	47	40	Lavere enn landet

Teller 7,5 % av det samlede barometeret

	Karakter				Plassering			
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010
Andel legeårsverk per 10.000 innb. (15)	2,1	2,1	2,2	2,3	256	241	229	227
Antall innleggelser pr 1.000 innb. (15)	4,8	5,5	4,8		120	58	120	
Helsesøstreårsverk pr. 10.000 innb. 0-5 år (10)	5,5	4,3	3,1		32	59	174	
Årsverk psykiatrisk sykepleier pr 10.000 innb. (10)	2,6	2,8	2,9	2,9	219	180	164	148
Diabetesmedisin, per 10.000 innb. (10)	5,1	5,2	5,1	5,2	67	58	66	66
Hjerte/karmedisin, per 10.000 innb. (10)	3,5	3,5	3,5	3,7	240	248	249	231
Medisin psykiske lidelser (5)	4,5	5,0	4,9	4,6	108	80	84	100
Reservekapasitet fastlege (5)	4,2	4,0	3,6	3,2	30	35	49	58
Netto utgifter til forebygging, kroner per innbygger (20)	1,7	1,0	1,3	1,0	266	422	315	408

Hva forteller tallene?

Helseindikatoren vil utvikle seg videre de neste årene. Ikke alle nøkkeltall vil være kommunens direkte ansvar, men vil indikere utfordringer som kommunen må forholde seg til. Vi ser store forskjeller i medisinbruken landet over, og denne vokser generelt veldig raskt. Nasjonalt brukes det langt mer av kommunens egne penger på forebygging nå, enn for bare et par år siden.

Legedekningen er middels og stabil. Det er enda mer ledig kapasitet på fastlegelisten enn tidligere år (nå er det 40 prosent ledig plass). Dekningen av helsesøster er blant de beste i landet, mens dekingen av psykiatrisk sykepleier er middels.

Det er klart færre innleggelser på sykehus fra Fusa enn i mediankommunen, slik har det vært i flere år.

Medisinbruken innen de tre kategoriene vi har valgt å ta med i barometeret viser at det er lite bruk av medisin mot diabetes og psykiske lidelser.

Kommunen har regnskapsført lave netto utgifter fra forebyggende arbeid. De fleste kommunene bruker mer penger nå enn tidligere.

Rapporterte nøkkeltall målt mot de beste

	Registrert verdi				Endring 2012-13	Topp 5 % 2013
	KB 13	KB 12	KB 11	KB 10		
Andel legeårsverk per 10.000 innb. (15)	10,5	10,5	10,4	10,5		21,8
Antall innleggelses pr 1.000 innb. (15)	241	221	245		-	203
Helsesøstreårsverk pr. 10.000 innb. 0-5 år (10)	149	109	70		+	165
Årsverk psykiatrisk sykepleier pr 10.000 innb. (10)	4,6	5,2	5,2	5,2	-	14,1
Diabetesmedisin, per 10.000 innb. (10)	22	21	21	20	-	20
Hjerte/karmedisin, per 10.000 innb. (10)	141	139	136	131	-	115
Medisin psykiske lidelser (5)	108	104	105	107	-	89
Reservekapasitet fastlege (5)	40	38	32	28	+	63
Netto utgifter til forebygging, kroner per innbygger (20)	73	-93	23	-21	+	605

De beste i kommunegruppa

	Rang HE	HE1	HE2	HE3	HE4	HE5	HE6	HE7	HE8	HE9
1 Holtålen	41	3,6	5,8	3,7	2,7	4,8	5,9	5,9	3,8	1,1
2 Evje og Hornnes	80	2,8	5,3	3,8	4,0	4,9	4,2	1,7	1,4	2,3
3 Vanylven	82	4,7	1,1	2,8	1,9	5,1	4,4	5,2	1,5	4,4
4 Lardal	83	2,7	5,8	2,4	3,9	4,0	4,7	2,9	1,2	2,6
5 Lund	84	2,9	4,9	2,2	2,9	6,0	5,2	1,8	2,9	2,3
6 Fusa	85	2,1	4,8	5,5	2,6	5,1	3,5	4,5	4,2	1,7
7 Våler (Østf.)	87	2,1	5,1	2,5	3,2	2,8	2,3	1,3	2,7	5,7
8 Hof	119	1,0	3,4	2,6	2,2	4,2	4,2	2,6	1,5	6,0
9 Skodje	147	2,5	4,8	2,8	2,5	5,9	4,2	5,0	1,2	1,7
10 Sokndal	198	1,9	4,6	2,6	2,9	3,2	4,7	3,4	3,4	2,2
11 Flesberg	253	1,4	4,1	2,3	3,2	3,1	3,0	3,0	2,2	3,7
12 Siljan	289	1,3	3,6	3,3	1,0	2,8	3,1	1,3	1,2	4,8
13 Tjøme	292	1,5	3,5	2,2	2,0	4,3	5,3	3,6	1,9	2,1
14 Hareid	310	2,4	4,3	2,3	1,8	3,0	3,9	1,1	1,2	2,7
15 Ringebu	312	2,1	3,0	3,2	1,3	3,8	5,2	2,8	1,9	2,2

De beste i fylket

	Rang HE	HE1	HE2	HE3	HE4	HE5	HE6	HE7	HE8	HE9
1 Fedje	3	6,0	4,1	6,0	1,0	6,0	3,3	6,0	6,0	6,0
2 Eidfjord	12	6,0	1,0	4,3	5,9	3,3	4,4	4,8	6,0	5,5
3 Ulvik	21	6,0	3,0	5,8	5,5	4,0	5,1	5,1	6,0	1,1
4 Modalen	28	6,0	4,9	6,0	6,0	4,0	3,6	3,6	1,7	1,2
5 Kvam	32	2,6	4,4	3,0	1,7	6,0	5,9	5,2	1,5	4,7
6 Austrheim	34	3,4	5,3	3,5	2,2	2,7	3,0	5,5	1,2	5,9
7 Masfjorden	69	4,6	4,1	3,6	5,7	5,6	1,5	5,5	1,4	1,5
8 Fusa	85	2,1	4,8	5,5	2,6	5,1	3,5	4,5	4,2	1,7
9 Tysnes	96	3,3	2,3	3,8	3,6	5,9	3,9	5,2	3,6	2,3
10 Granvin	103	4,6	4,0	6,0	1,0	2,1	2,6	6,0	6,0	1,8
11 Jondal	112	5,1	1,6	1,0	6,0	4,1	4,3	5,0	6,0	1,4
12 Øygarden	121	1,9	5,4	4,9	1,6	3,2	4,5	1,5	1,5	3,5
13 Samnanger	123	2,3	5,3	2,0	3,0	5,6	4,8	4,3	4,1	1,2
14 Ullensvang	126	3,6	2,5	2,3	2,0	5,9	5,9	6,0	2,6	1,9
15 Osterøy	159	1,5	4,6	1,0	4,2	4,8	3,9	4,0	1,0	3,4

Andre fakta

Slik har prestasjonene til de aller beste vært de siste årene. Her kan du også se hvor mange kommuner som har levert et bedre og dårligere nøkkeltall, målt mot året før. "Trend" viser om det er flest som har forbedret (+) eller forverret (-) seg det siste året.

Nasjonal utvikling	Topp 5 % i Kommune-Norge				Forbedret siste år				Forverret siste år				Forbedret - forverret				Trend
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	
HELSE																	
Andel legeårverk per 10.000 innb. (15)	21,8	22,0	21,0	20,8	217	176	193	173	143	196	162	197	74	-20	31	-24	+
Antall innleggelse pr 1.000 innb. (20)	203	207	207		200	229	0	0	228	199	0	0	-28	30	0	0	-
Helseøstreårverk pr. 10.000 innb. 0-5 år (10)	165	168	164		222	207	0	0	160	170	0	0	62	37	0	0	+
Årsverk psykiatrisk sykepleier pr 10.000 innb. (10)	14,1	14,7	13,6	13,6	182	173	184	152	142	158	147	161	40	15	37	-9	+
Diabetesmedisin, per 10.000 innb. (10)	20	19	18	17	66	34	22	17	352	388	402	407	-286	-354	-380	-390	-
Hjerte/karmedisin, per 10.000 innb. (10)	115	114	111	108	56	36	32	27	367	390	393	400	-311	-354	-361	-373	-
Medisin psykiske lidelser	89	91	91	88	255	198	123	86	162	224	300	337	93	-26	-177	-251	+
Reservekapasitet fastlege (10)	63	65	62	65	145	143	139	145	202	190	209	200	-57	-47	-70	-55	-
Netto utgifter til forebygging, kroner per innbygger (10)	605	520	601	613	251	244	223	0	162	174	191	0	89	70	32	0	+

Sosialhjelp

Teller 5 % av det samlede barometeret

	Karakter				Plassering			
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010
Snitt stønadslengde 18-24 år (15)		6,0				13		
Snitt stønadslengde 25-66 år (10)	3,6	1,0	1,1	1,0	210	427	398	415
Andel som går over 6 måneder på stønad (10)	4,2	1,0	1,2	1,0	142	368	352	368
Andel av langtidsmottakere med kvalifiseringsprogram som arbeidssituasjon (10)								
Andel mottakere med individuell plan (5)								
Andel mottakere som får gjeldsrådgivning (5)	4,2	5,4	3,6	4,4	40	32	75	42
Sosialmottaker per årsverk (10)	6,0	6,0	5,9	6,0	5	17	32	3
Telefontid for brukere, timer per uke (5)	5,7	5,7	5,8	5,1	25	24	29	53
Andel med sosialhjelp som hovedinntektskilde (10)	5,1	6,0	5,5	3,2	58	18	42	230
Andel avslåtte søknader om kommunal bolig (10)			1,2	4,4			368	209
Andel av de som har kommunalt botilbud, som har vært innom midlertidig tilbud (10)			6,0	4,6			1	296

Hva forteller tallene?

Faktorer utenfor kommunens kontroll, som nedlegging av en industribedrift, kan spille inn. Dette er ikke en sektor kommunen alene kan påvirke. Vi har justert nøkkelen noe, blant annet ved å hente inn enkelte tall for kommunale boliger og en indikator for bruken av kvalifiseringsprogram.

Stønadstiden i Fusa gikk kraftig ned i fjor, etter å ha vært svært høy i mange år. Hva skjedde? Nå er det færre enn hver fjerde bruker som er langtidsmottaker av sosialhjelp. Det er en hovedmålgruppe for kvalifiseringsprogrammet. Vi har ikke oppdaterte tall for hvor mange som har kvalifiseringsprogram som arbeidssituasjon.

Halvparten av brukerne fikk gjeldsråd i forbindelse med utbetaling i fjor – det er en høy andel. Drøyt hver fjerde mottaker har sosialhjelp som hovedinntekt. Særlig denne gruppa vil antakelig ha god nytte av jevnlig økonomiråd.

Vi har ikke oppdaterte tall for avslag på søknad om kommunal bolig, eller eventuelt omfang av midlertidige botilbud.

Rapporterte nøkkeltall målt mot de beste

	Registrert verdi				Endring 2012-13	Topp 5 % 2013
	KB 13	KB 12	KB 11	KB 10		
Snitt stønadslengde 18-24 år (15)		1,8				2,0
Snitt stønadslengde 25-66 år (10)	3,9	7,1	5,9	6,2	+	2,2
Andel som går over 6 måneder på stønad (10)	23	52	44	53	+	11
Andel av langtidsmottakere med kvalifiseringsprogram som arbeidssituasjon (10)						31,5
Andel mottakere med individuell plan (5)						19
Andel mottakere som får gjeldsrådgivning (5)	50	67	44	60	-	77
Sosialmottaker per årsverk (10)	5	11	14	7	+	10
Telefontid for brukere, timer per uke (5)	37,5	37,5	37,5	37,5		38,0
Andel med sosialhjelp som hovedinntektskilde (10)	27	19	22	40	-	20
Andel avslåtte søknader om kommunal bolig (10)			68	23		0
Andel av de som har kommunalt botilbud, som har vært innom midlertidig tilbud (10)			0	11		0

De beste i kommunegruppa

	Rang SOS	SOS1	SOS2	SOS3	SOS4	SOS5	SOS6	SOS7	SOS8	SOS9	SOS10	SOS11
1 Vanylven	9	5,5	4,7	5,7	3,5	3,5	3,5	5,7	5,7	4,4	4,8	4,4
2 Skodje	48	4,5	4,9	5,3	3,5	3,5	3,5	4,3	5,7	4,6	4,9	6,0
3 Selje	61	5,4	6,0	3,5	3,5	3,5	3,5	5,9	5,7	3,4	3,0	6,0
4 Tjøme	77	5,2	4,0	4,9	3,5	3,5	1,8	5,0	5,7	2,8	5,2	5,5
5 Holtålen	88	3,9	2,4	3,8	3,5	3,5	3,5	5,0	5,7	5,4	6,0	6,0
6 Fusa	102	3,5	3,6	4,2	3,5	3,5	4,2	6,0	5,7	5,1	3,5	3,5
7 Krødsherad	107	3,7	4,4	5,2	3,5	4,5	3,5	3,6	5,7	6,0	2,5	5,3
8 Våler (Østf.)	119	4,6	3,3	4,3	3,5	3,5	2,5	4,3	5,7	4,7	4,3	5,1
9 Lund	139	3,9	4,4	5,1	3,5	3,5	2,2	5,1	6,0	3,1	3,5	6,0
10 Hobøl	145	4,8	3,3	4,2	3,5	3,5	3,5	4,7	5,6	6,0	1,0	3,5
11 Siljan	157	4,3	4,0	3,8	3,5	3,5	2,6	5,0	5,7	1,0	6,0	6,0
12 Bjugn	164	5,1	4,1	4,9	3,5	3,5	3,5	5,9	1,0	1,6	3,5	6,0
13 Ringebu	185	3,3	2,7	3,4	3,5	6,0	3,5	4,5	5,7	2,9	4,7	6,0
14 Lardal	201	4,6	1,6	2,3	3,5	2,4	3,5	4,2	5,7	4,3	5,1	4,6
15 Marker	226	4,3	3,3	4,1	3,5	3,5	3,5	1,0	5,7	3,3	4,7	5,4

De beste i fylket

		Rang SOS	SOS1	SOS2	SOS3	SOS4	SOS5	SOS6	SOS7	SOS8	SOS9	SOS10	SOS11
1	Tysnes	31	4,0	5,6	6,0	3,5	3,5	1,6	4,8	5,7	4,2	6,0	6,0
2	Ulvik	62	3,0	6,0	5,4	3,5	3,5	3,5	4,5	5,7	3,5	6,0	6,0
3	Etne	65	4,9	4,1	4,7	3,5	3,5	3,5	5,6	6,0	2,6	5,0	6,0
4	Fusa	102	3,5	3,6	4,2	3,5	3,5	4,2	6,0	5,7	5,1	3,5	3,5
5	Eidfjord	116	6,0	5,4	3,5	3,5	3,5	3,5	5,0	5,7	3,5	1,0	6,0
6	Ullensvang	138	4,3	5,4	5,7	3,5	3,5	2,2	5,6	5,7	2,5	1,5	6,0
7	Masfjorden	143	3,5	2,9	2,9	3,5	3,5	5,0	5,5	1,0	5,4	6,0	6,0
8	Jondal	149	3,5	4,1	3,5	3,5	3,5	4,6	5,6	5,7	3,5	3,5	3,5
9	Austevoll	153	3,0	5,3	5,4	3,5	3,5	1,6	4,6	4,1	2,4	5,5	1,2
10	Modalen	175	6,0	3,6	3,5	3,5	3,5	3,7	1,0	4,0	3,5	3,5	3,5
11	Granvin	183	1,3	5,3	4,8	3,5	3,5	3,5	3,5	5,7	6,0	3,0	6,0
12	Austrheim	192	4,9	4,6	5,7	3,5	3,5	3,4	2,5	2,6	4,8	1,0	3,5
13	Bømlo	204	5,4	3,6	4,6	2,7	1,2	3,5	5,3	4,1	3,7	1,2	6,0
14	Vaksdal	220	3,6	3,9	4,3	3,5	3,5	3,5	2,0	5,7	3,0	4,5	5,2
15	Meland	224	2,8	3,4	3,4	3,5	3,8	2,0	3,9	5,7	4,1	4,5	3,5

Andre fakta

Slik har prestasjonene til de aller beste vært de siste årene. Her kan du også se hvor mange kommuner som har levert et bedre og dårligere nøkkeltall, målt mot året før. "Trend" viser om det er flest som har forbedret (+) eller forverret (-) seg det siste året.

Nasjonal utvikling	Topp 5 % i Kommune-Norge				Forbedret siste år				Forverret siste år				Forbedret - forverret				Trend
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	
SOSIALHJELP																	
Snitt stønadslengde 18-24 år (20)	2,0	1,8	2,0	2,1	201	206	194	186	167	160	159	190	34	46	35	-4	+
Snitt stønadslengde 25-66 år (10)	2,2	2,2	2,2	2,3	189	234	233	253	199	159	169	152	-10	75	64	101	-
Andel som går over 6 måneder på stønad (10)	11	11	11	13	185	208	206	219	169	147	146	140	16	61	60	79	+
Mottakere av kvalifiserings-stønad som andel av mottakere over 6 mnd på stønad (5)	32	35	37	45	69	78	74	34	91	88	50	28	-22	-10	24	6	-
Andel mottakere med individuell plan (5)	19,0	16,4	17,1	17,2	63	56	67	69	82	96	82	54	-19	-40	-15	15	-
Andel mottakere som får gjeldsrådgivning (5)	77	75	83	87	86	89	104	117	114	133	157	144	-28	-44	-53	-27	-
Sosialmottaker per årsverk (10)	10	11	12	14	247	230	222	137	174	190	201	282	73	40	21	-145	+
Telefontid for brukere, timer per uke (5)	38,0	38,0	38,0	40,0	75	91	100	208	51	61	98	144	24	30	2	64	+
Andel med sosialhjelp som hovedinntektskilde (10)	20,0	19,8	18,2	19,3	157	169	191	187	232	225	200	200	-75	-56	-9	-13	-
Andel avslåtte søknader om kommunal bolig (10)	0	0	0	0	177	143	140	143	152	188	179	177	25	-45	-39	-34	+
Midlertidige botilbud som andel av kommunale boliger (10)	0	0	0	0	96	94	80	78	104	115	117	101	-8	-21	-37	-23	-

Kultur

Teller 2,5 % av det samlede barometeret

	Karakter				Plassering			
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010
Netto driftsutgifter kultur, andel av totale netto driftsutgifter (20)	1,9	1,6	2,1	1,2	314	338	306	390
Netto driftsutgifter til idrett per innbygger (10)	2,1	2,1	4,2	2,1	181	182	49	202
Netto utgift aktivitetstilbud til barn og unge (10)	1,0	1,0	1,1	1,0	398	407	392	404
Netto utgift til bibliotek, per innbygger (10)	2,0	2,7	2,2	2,3	242	151	233	230
Tilvekst alle medier i folkebibliotek per 1.000 innb (10)	2,3	2,2	2,6	1,7	188	199	141	271
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger (10)	2,8	4,0	3,6	3,6	200	80	106	118
Besøk i folkebibliotek per innbygger (5)	1,0	1,8	1,9	1,7	382	284	268	305
Andel av elever i kommunens musikk- og kulturskole (10)	3,1	3,6	2,6	2,7	153	118	203	190
Andel på venteliste til musikk- og kulturskole (10)	4,2	4,8	1,6		311	242	396	
Bruk av fritidssentre per barn (5)			1,3				297	

Hva forteller tallene?

Andelen av budsjettet som går til kultur er viktigst. Innen kultur er det en særlig sterk sammenheng mellom hvor store inntekter kommunen har, og hvor mye penger som brukes på forskjellige tilbud. Andel elever på venteliste til kultur- og musikk-skole er et tall der kvaliteten er usikker. I år har vi tatt med en ekstra indikator knyttet til folkebibliotek; tilvekst av medier.

2,6 prosent av netto driftsutgifter gikk til kultur i fjor, det er litt høyere andel enn året før. Målt som netto utgift per innbygger var pengebruken litt høyere enn i mediankommunen hva gjelder idrett, mens de er veldig lave innen tiltak for barn og unge.

Besøket i biblioteket er svært lavt; ifølge statistikken ble det langt mer enn halvert i fjor – kan det virkelig være mulig? Utlånet falt også, med om lag 30 prosent per innbygger. Hvis disse tallene er riktige, ser det ut til å være en liten krise i biblioteket. Tilgangen på nye bøker og andre medier var litt over middels, målt mot folketallet.

Knapt hver tredje elev går i musikk- og kulturskole. Andelen har økt en del de siste årene. Fortsatt er det flere som ønsker plass, som må stå på venteliste.

Rapporterte nøkkeltall målt mot de beste

	Registrert verdi				Endring 2012-13	Topp 5 % 2013
	KB 13	KB 12	KB 11	KB 10		
Netto driftsutgifter kultur, andel av totale netto driftsutgifter (20)	2,6	2,4	3,0	2,1	+	6,5
Netto driftsutgifter til idrett per innbygger (10)	155	156	435	140	-	727
Netto utgift aktivitetstilbud til barn og unge (10)	37	17	102	50	+	2 654
Netto utgift til bibliotek, per innbygger (10)	278	339	275	274	-	712
Tilvekst alle medier i folkebibliotek per 1.000 innb (10)	430	424	531	310	+	1 217
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger (10)	4,7	6,7	6,2	6,1	-	9,5
Besøk i folkebibliotek per innbygger (5)	0,9	2,4	2,6	2,2	-	9,0
Andel av elever i kommunens musikk- og kulturskole (10)	30	35	24	26	-	62
Andel på venteliste til musikk- og kulturskole (10)	4	3	10		-	0
Bruk av fritidssentre per barn (5)			1			13

De beste i kommunegruppa

	Rang KUL	KUL1	KUL2	KUL3	KUL4	KUL5	KUL6	KUL7	KUL8	KUL9	KUL10
1 Lund	49	4,9	1,9	3,4	4,6	3,1	6,0	3,9	3,4	4,6	1,5
2 Bjugn	53	6,0	6,0	2,3	1,8	2,3	2,5	1,7	5,0	6,0	1,1
3 Marker	67	2,7	1,6	5,6	2,6	2,9	6,0	5,1	1,5	6,0	5,9
4 Ringebu	131	4,0	1,7	1,6	3,1	2,6	3,4	1,8	4,0	5,4	2,7
5 Drangedal	151	2,6	4,5	3,0	1,9	2,2	2,8	4,9	1,7	5,4	2,4
6 Sokndal	172	1,1	2,0	1,4	1,8	3,3	6,0	5,3	2,1	6,0	3,5
7 Overhalla	181	1,9	1,8	2,6	1,8	2,7	3,2	3,6	4,0	6,0	2,9
8 Holtålen	193	1,9	1,8	1,6	3,2	4,3	1,5	1,3	4,8	6,0	1,7
9 Siljan	207	2,0	3,9	1,7	2,4	3,1	2,7	3,5	1,3	5,3	3,5
10 Hof	228	5,1	1,4	2,0	2,9	1,7	2,1	1,9	3,0	1,0	3,5
11 Tjøme	237	2,2	1,3	3,8	2,7	2,0	3,6	2,0	1,2	6,0	1,9
12 Evje og Hornnes	251	3,4	3,3	3,1	1,9	1,9	3,2	2,5	1,8	2,1	2,1
13 Lardal	293	1,1	2,3	1,1	2,5	2,5	3,2	3,3	1,5	6,0	3,5
14 Hobøl	296	1,2	2,2	2,1	1,8	1,5	4,8	3,4	1,0	6,0	2,0
15 Vanylven	312	1,9	2,6	1,9	1,9	3,0	1,7	1,2	2,9	3,9	3,5

De beste i fylket

		Rang KUL	KUL1	KUL2	KUL3	KUL4	KUL5	KUL6	KUL7	KUL8	KUL9	KUL10
1	Modalen	5	6,0	2,7	3,6	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	5,4
2	Eidfjord	25	6,0	3,6	6,0	3,0	4,7	1,2	1,1	6,0	6,0	2,9
3	Odda	31	6,0	6,0	5,3	4,7	2,4	3,8	3,9	2,4	3,9	1,5
4	Ulvik	39	6,0	1,3	2,5	5,2	4,7	2,4	1,8	5,7	6,0	1,8
5	Fedje	43	5,1	1,0	1,9	6,0	5,2	2,5	3,3	3,1	6,0	6,0
6	Masfjorden	51	4,0	2,4	1,1	4,3	5,3	4,0	1,3	5,7	6,0	3,5
7	Granvin	57	3,2	1,3	3,3	6,0	4,6	1,9	1,6	6,0	6,0	4,1
8	Jondal	63	3,0	3,0	1,4	3,4	4,4	4,2	2,8	5,9	6,0	3,5
9	Austrheim	73	4,6	1,0	5,2	3,7	3,0	3,6	2,3	3,1	4,6	4,7
10	Øygarden	97	2,9	5,2	3,0	6,0	2,7	3,8	2,7	2,0	3,4	3,5
11	Ullensvang	115	3,2	2,0	3,6	4,0	2,5	2,4	1,6	3,9	5,9	3,5
12	Kvam	144	2,6	1,0	1,4	3,3	2,2	4,0	4,2	5,1	6,0	1,3
13	Kvinnherad	158	2,4	2,9	2,9	4,1	1,7	3,6	2,4	3,6	4,1	2,5
14	Etne	185	2,1	1,5	1,7	2,8	2,8	3,7	3,2	3,3	5,6	3,5
15	Samnanger	189	1,9	1,6	1,8	2,3	3,9	4,5	1,4	2,3	6,0	3,5

Andre fakta

Slik har prestasjonene til de aller beste vært de siste årene. Her kan du også se hvor mange kommuner som har levert et bedre og dårligere nøkkeltall, målt mot året før. "Trend" viser om det er flest som har forbedret (+) eller forverret (-) seg det siste året.

Nasjonal utvikling	Topp 5 % i Kommune-Norge				Forbedret siste år				Forverret siste år				Forbedret - forverret				Trend
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	
KULTUR																	
Netto driftsutgifter kultur, andel av totale netto driftsutgifter (20)	6,5	6,6	6,8	6,7	167	82	215	157	208	324	178	240	-41	-242	37	-83	-
Netto driftsutgifter til idrett per innbygger (10)	727	695	674	632	206	213	191	200	194	194	217	211	12	19	-26	-11	+
Netto utgift aktivitetstilbud til barn og unge (10)	2 654	2 407	2 423	2 383	240	232	227	249	180	190	195	172	60	42	32	77	+
Netto utgift til bibliotek, per innbygger (10)	712	686	671	644	283	253	249	263	135	167	175	156	148	86	74	107	+
Tilvekst alle medier i folkebibliotek per 1.000 innb (10)	1 217	1 317	1 317	1 322	179	194	209	241	237	225	209	174	-58	-31	0	67	-
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger (10)	9,5	9,8	9,9	9,7	146	180	173	200	236	194	222	192	-90	-14	-49	8	-
Besøk i folkebibliotek per innbygger (5)	9,0	9,0	8,6	8,7	118	152	136	169	206	171	187	173	-88	-19	-51	-4	-
Andel av elever i kommunens musikk- og kulturskole (10)	62	64	61	63	205	212	229	252	221	213	194	171	-16	-1	35	81	-
Andel på venteliste til musikk- og kulturskole (10)	0	0	0		170	185	0	0	146	141	0	0	24	44	0	0	+
Bruk av fritidssentre pr 10.000 barn (5)	13	11	10		156	194	0	0	162	137	0	0	-6	57	0	0	-

Teller 10 % av det samlede barometeret

	Karakter				Plassering			
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010
Korrigert netto driftsresultat siste år (10)	1,6	2,9	2,7	2,1	380	284	290	311
Korrigert netto driftsresultat siste fire år (20)	1,7	2,5	2,5	2,5	353	305	276	279
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (10)	1,7	2,2	2,8	3,4	294	241	176	107
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (15)	4,1	4,0	3,7	3,7	177	185	214	211
Endring av netto lånegjeld i % av brutto inntekter, siste fire år (10)	4,7	3,4	1,8	2,3	143	262	363	348
Investeringer, andel av brutto driftsinntekter (10)	5,5	5,1	5,5	4,4	81	118	85	225
Lån som andel av finansiering av investeringer (5)	2,2	3,1	2,6	2,7	278	166	244	217
Investeringsnivå, siste fire år (10)	5,3	4,5	4,1	3,3	78	159	216	297
Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter (5)	2,5	2,8	2,2	2,2	288	262	306	305
Oppsamlet premieavvik (5)	4,0	4,6	4,9	4,7	178	166	111	123
Lønn som andel av samlede brutto driftsinntekter (5)	1,0	1,0	1,0	1,3	423	417	422	399

Hva forteller tallene?

Netto driftsresultat er korrigert slik:

$$\begin{aligned} & \text{Netto driftsresultat} - \text{momskompensasjon for investeringer} - \text{netto premieavvik} - \text{netto avsetning} \\ & \text{til bundne fond} \\ & = \text{Korrigert netto driftsresultat} \end{aligned}$$

Premieavvik på pensjon og momskompensasjon gir stort sett en kunstig forbedring av resultatet. Korrigert netto driftsresultat gir dermed et riktigere bilde av den underliggende driften.

Flere av indikatorene viser utvikling over tid. Det kan være særlig viktig å se korrigert netto driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond i forhold til hverandre.

Disposisjonsfondet bør ideelt sett både være stort nok til å fungere som en buffer i regnskapet ved en akutt økonomisk krise, og i tillegg dekke oppsamlet premieavvik. Det beløpet skal i de fleste kommuner regnskapsføres som en utgift i årene som kommer. Kommunene må enten dekke dette ved fond, eller kutt i tjenester (eller effektivisering).

Korrigert netto driftsresultat var elendig i fjor, og sett over tid driver kommunen med et solid underskudd. Slik kan det ikke fortsette. Disposisjonsfondet er nesten radert ut fra 2009 (2010-barometeret) og fram til i fjor. Kommunen har ikke mulighet til å dekke utgiftsføringen av oppsamlet premieavvik via fond, den må i hovedsak kutte i utgifter slik bildet er nå.

Gjeldsgraden er godt under snittet, og investeringsnivået har vært lavt de tre siste årene – det er altså ikke byggeiver som skaper de dårlige resultatene. Netto finans og avdrag kostet 4,6 prosent av brutto driftsinntekter i fjor, det er omtrent som før.

Rapporterte nøkkeltall målt mot de beste

	Registrert verdi				Endring 2012-13	Topp 5 % 2013
	KB 13	KB 12	KB 11	KB 10		
Korrigert netto driftsresultat siste år (10)	-3,8	-0,6	-1,1	-1,1	-	3,8
Korrigert netto driftsresultat siste fire år (20)	-1,7	-1,6	-1,6	-1,3	-	4,7
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (10)	2,7	4,4	6,7	9,4	-	20,0
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (15)	60,8	61,4	64,5	62,1	+	28,9
Endring av netto lånegjeld i % av brutto inntekter, siste fire år (10)	-2,5	9,7	24,1	17,9	+	-14,2
Investeringer, andel av brutto driftsinntekter (10)	5,4	7,0	5,9	11,7	+	2,8
Lån som andel av finansiering av investeringer (5)	74,4	60,8	73,9	66,6	-	-1,2
Investeringsnivå, siste fire år (10)	7,4	10,3	12,3	14,6	+	4,9
Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter (5)	4,6	4,6	4,6	4,4		-0,9
Oppsamlet premieavvik (5)	4,9	3,0	2,4	2,2	-	0,5
Lønn som andel av samlede brutto driftsinntekter (5)	69,6	68,0	69,6	65,6	-	53,0

De beste i kommunegruppa

	Rang	ØK	ØK1	ØK2	ØK3	ØK4	ØK5	ØK6	ØK7	ØK8	ØK9	ØK10	ØK11
1 Siljan	45	1,7	4,8	3,5	5,7	6,0	5,7	3,7	6,0	3,0	4,8	1,3	
2 Krødsherad	52	5,3	3,3	3,0	6,0	3,8	4,8	5,8	5,3	5,4	3,4	2,8	
3 Ringebru	68	4,5	5,3	4,4	3,9	4,6	3,5	2,7	3,6	3,9	3,8	3,9	
4 Lardal	78	3,3	3,6	6,0	4,7	3,6	4,2	2,2	4,2	4,8	5,1	4,6	
5 Hurdal	82	5,2	5,4	4,5	4,6	2,8	1,9	2,2	3,9	4,0	3,8	4,7	
6 Evje og Hornnes	87	3,2	4,3	3,8	4,6	4,1	4,2	2,6	4,3	5,6	4,6	2,9	
7 Våler (Østf.)	113	3,4	2,2	3,4	4,4	5,5	5,6	1,6	5,6	3,3	5,7	3,5	
8 Flesberg	131	2,4	1,4	1,6	5,9	5,2	6,0	2,4	6,0	3,8	4,5	4,5	
9 Hobøl	148	3,5	1,7	1,0	4,5	5,4	6,0	3,7	5,4	3,0	4,6	4,9	
10 Hvaler	166	3,3	2,9	2,6	3,3	6,0	5,0	2,3	4,5	2,0	3,3	4,2	
11 Sauherad	178	4,0	1,8	1,0	3,4	5,9	5,7	3,2	6,0	2,6	3,8	3,7	
12 Lund	182	3,1	2,8	2,6	4,8	2,8	4,1	2,3	4,3	4,2	6,0	1,9	
13 Drangedal	191	3,9	2,5	2,1	6,0	6,0	1,0	1,8	2,4	2,8	5,5	2,3	
14 Hof	216	1,2	1,7	2,3	5,4	3,1	6,0	5,4	3,8	4,2	3,6	2,3	
15 Marker	226	1,6	2,0	1,3	4,3	5,7	4,9	3,5	5,4	3,3	3,6	3,1	

De beste i fylket

	Rang	ØK	ØK1	ØK2	ØK3	ØK4	ØK5	ØK6	ØK7	ØK8	ØK9	ØK10	ØK11
1	Modalen	1	6,0	6,0	4,5	6,0	6,0	5,1	6,0	3,2	3,9	4,9	5,5
2	Eidfjord	6	6,0	6,0	6,0	6,0	2,7	6,0	1,1	4,7	6,0	5,1	6,0
3	Ulvik	10	5,7	6,0	4,2	6,0	3,3	5,6	6,0	4,8	6,0	3,1	3,6
4	Fedje	12	4,6	5,0	5,1	6,0	6,0	5,3	5,8	5,2	5,7	3,9	2,2
5	Masfjorden	27	4,6	5,5	5,0	5,4	4,7	4,6	4,8	4,0	4,4	4,2	1,1
6	Vaksdal	38	5,4	3,6	4,8	5,2	4,9	5,7	6,0	5,4	4,5	1,0	1,8
7	Øygarden	41	5,3	6,0	2,2	4,1	5,3	4,1	3,6	4,0	1,3	6,0	4,4
8	Jondal	46	3,4	4,0	4,3	5,0	4,8	4,5	4,5	5,6	4,6	6,0	2,4
9	Austevoll	66	6,0	4,6	3,4	4,2	3,8	4,1	3,9	3,8	2,8	3,0	6,0
10	Etne	69	4,4	5,0	5,0	4,2	3,2	5,2	2,1	4,9	3,2	3,6	3,0
11	Lindås	117	4,0	4,0	3,5	4,2	2,9	4,0	2,4	3,9	3,8	5,5	4,2
12	Osterøy	135	3,5	2,9	1,0	5,0	5,8	6,0	1,0	6,0	3,7	3,3	1,0
13	Bømlo	147	4,0	2,8	2,4	3,8	5,2	4,9	2,5	5,4	2,6	3,7	3,9
14	Ullensvang	151	2,2	2,6	2,6	5,1	3,9	5,7	3,6	4,9	4,0	4,1	2,1
15	Os (Hord.)	155	5,1	3,7	4,1	2,6	3,2	4,0	1,0	2,1	2,8	5,8	6,0

Andre fakta

Slik har prestasjonene til de aller beste vært de siste årene. Her kan du også se hvor mange kommuner som har levert et bedre og dårligere nøkkeltall, målt mot året før. "Trend" viser om det er flest som har forbedret (+) eller forverret (-) seg det siste året.

Nasjonal utvikling	Topp 5 % i Kommune-Norge				Forbedret siste år				Forverret siste år				Forbedret - forverret				Trend
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	
ØKONOMI																	
Korrigert netto driftsresultat siste år (10)	3,8	5,5	5,8	8,4	134	227	169	366	290	202	260	63	-156	25	-91	303	-
Korrigert netto driftsresultat siste fire år (20)	4,7	4,4	4,6	5,7	280	234	108	0	149	195	321	0	131	39	-213	0	+
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (10)	20	19	18	20	211	201	239	200	207	227	189	228	4	-26	50	-28	+
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (15)	29	29	28	24	234	203	164	229	185	226	265	200	49	-23	-101	29	+
Endring av netto lånegjeld i % av brutto inntekter, siste fire år (10)	-14	-14	-16	-19	216	192	177	0	213	236	251	0	3	-44	-74	0	+
Investeringer, andel av brutto driftsinntekter (10)	3	3	3	4	214	228	216	221	210	201	213	208	4	27	3	13	+
Lån som andel av finansiering av investeringer (5)	-1	-2	7	1	221	239	190	213	203	189	239	216	18	50	-49	-3	+
Investeringsnivå, siste fire år (10)	5	5	5	5	256	245	202	0	173	184	227	0	83	61	-25	0	+
Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter (5)	-0,9	-0,7	-1,7	-3,1	216	145	156	319	183	269	255	99	33	-124	-99	220	+
Oppsamlet premieavvik (5)	0,5	-0,1	0,2	0,0	49	261	73	282	370	168	356	147	-321	93	-283	135	-
Lønn som andel av samlede brutto driftsinntekter (5)	53	53	53	53	276	188	207	285	148	241	222	144	128	-53	-15	141	+

Enhetskostnader

Teller 5 % av det samlede barometeret

	Karakter				Plassering			
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010
Hjemmetjeneste per bruker (10)	2,8	2,6	2,9	3,1	333	352	310	284
Hjemmetjeneste per time (10)	4,6	4,6	4,7	5,5	208	210	170	54
Sykehjemsplass (20)	4,1	3,7	4,4	4,7	203	227	158	132
Grunnskoleundervisning (20)	4,5	4,6	4,9	4,7	217	194	158	191
Barnehage, per time (10)	4,1	5,4	4,9	5,4	225	70	137	61
Sosialtjeneste, pr mottaker (10)	2,0	1,1	1,0	1,0	391	403	426	426
Kommunehelse pr innb (10)	5,3	6,0	5,7	6,0	158	8	113	21
Administrasjon pr innb (10)	5,0	5,1	5,4	5,3	215	199	153	150

Hva forteller tallene?

Denne indikatoren er først og fremst med for å vise om kommunen er dyr eller rimelig i forhold til sammenliknbare kommuner. I denne sektoren er billig = høy karakter. Det er for eksempel helt naturlig at en kommune med få innbyggere og store avstander, har dyrere hjemmetjeneste enn en tett bebodd kommune i Oslo-området. Samtidig finnes det mange eksempler på store kostnadsforskjeller mellom relativt like kommuner.

Enhetskostnadene er korrigert for kommunal lønns- og prisstigning (kalt deflator). Kostnadene er dermed oppgitt i 2012-kroner.

Hjemmetjenesten har vi i år splittet i to: kostnad per bruker (som ofte henger sammen med hvor omfattende tilbudet er) og brutto kostnad per leverte time. Det siste regnestykket gir et mer relevant bilde, men vi anser samtidig datakvaliteten for å være lav. Timekostnaden er beregnet ut fra brutto utgifter til hjemmetjenesten / antall tildelte timer per bruker.

Hjemmetjenesten i Fusa er relativt dyr, men det skyldes at kommunen tildeler mange timer bistand per bruker. Brutto timekostnad er 332 kroner, gjennomsnittet er 328 kroner. Dette er et grovt regnestykke, men indikerer at driften er like effektiv som i landet for øvrig.

En sykehjemsplass blir dyrere og dyrere for hvert år, også når vi tar høyde for prisveksten. Kostnaden har økt med over 10 prosent fra 2009 (2010-barometeret) og til i fjor.

En grunnskoleelev øker omtrent like mye i kostnad, her har veksten vært særlig sterk de to siste årene. Barnehagene svinger mye i brutto kostnad per oppholdstime; i fjor økte den med over 15 prosent etter lønns- og prisstigning. Det er kostbart.

Administrasjon og styring er en vanskelig post å sammenlikne mellom kommunene. Forskjell i regnskapsføring kan spille en vesentlig rolle. I utgangspunktet må det være bra å kostnadsføre så mye som mulig ute på tjenestestedene – for det er først da den reelle kostnaden ved tilbudet framkommer.

Rapporterte nøkkeltall målt mot de beste

	Registrert verdi				Endring 2012-13	Topp 5 % 2013
	KB 13	KB 12	KB 11	KB 10		
Hjemmetjeneste per bruker (10)	254 303	244 867	225 304	213 138	-	113 160
Hjemmetjeneste per time (10)	332	315	304	233	-	183
Sykehjemsplass (20)	938 771	917 792	868 885	848 647	-	750 400
Grunnskoleundervisning (20)	86 761	82 818	78 973	79 497	-	68 155
Barnehage, per time (10)	55	47	50	47	-	46
Sosialtjeneste, pr mottaker (10)	70 727	82 069	297 013	307 702	+	11 899
Kommunehelse pr innb (10)	73	-93	23	-21	-	-18
Administrasjon pr innb (10)	4 563	4 282	3 835	3 840	-	2 686

NB: Enhetskostnadene er justert for kommunal prisstigning. Tallene er derfor i 2012-kroner. Kilde for deflator er Teknisk beregningsutvalg for kommunesektoren, november 2012.

De beste i kommunegruppa

	Rang	ENH	ENH1	ENH2	ENH3	ENH4	ENH5	ENH6	ENH7	ENH8
1 Skodje	11	1,0	5,7	6,0	5,4	6,0	5,1	5,3	5,6	
2 Hurdal	20	5,0	4,3	4,8	5,4	5,8	5,1	4,6	4,3	
3 Hvaler	29	4,9	6,0	4,9	4,6	4,5	3,9	5,8	5,6	
4 Hareid	30	5,0	5,7	4,6	4,8	6,0	4,6	4,3	5,0	
5 Marker	48	5,5	4,6	3,5	4,6	6,0	5,5	5,4	5,5	
6 Ringebu	61	5,0	5,0	5,6	4,3	2,9	4,7	4,8	5,2	
7 Drangedal	64	3,6	3,9	5,0	4,6	5,6	4,4	5,7	3,2	
8 Tjøme	72	3,8	3,6	3,7	5,4	6,0	5,5	4,9	5,2	
9 Krødsherad	100	5,3	6,0	3,9	3,6	3,9	5,4	5,4	4,1	
10 Overhalla	117	5,1	2,0	5,1	4,5	4,7	4,2	5,0	5,3	
11 Lardal	122	6,0	3,7	4,7	3,6	4,5	5,0	4,4	5,0	
12 Evje og Hornnes	174	5,3	5,1	2,1	5,0	5,2	4,6	4,7	4,6	
13 Flesberg	207	5,5	5,3	2,4	4,9	4,3	5,4	3,3	3,8	
14 Hof	210	3,9	5,2	4,7	5,3	5,0	3,3	1,0	5,6	
15 Våler (Østf.)	213	4,6	5,7	3,5	5,0	5,6	4,0	1,3	6,0	

De beste i fylket

	Rang	ENH	ENH1	ENH2	ENH3	ENH4	ENH5	ENH6	ENH7	ENH8
1	Voss	19	4,9	4,7	5,0	4,6	5,6	5,3	5,6	5,6
2	Austevoll	31	4,2	4,0	6,0	4,9	3,5	5,0	5,8	6,0
3	Bergen	67	3,4	4,4	5,3	5,9	3,7	3,1	5,2	6,0
4	Meland	83	3,0	4,4	4,6	5,2	4,3	4,8	5,7	5,3
5	Radøy	146	2,7	4,1	4,0	4,1	5,0	5,7	6,0	5,4
6	Fitjar	172	1,3	4,8	4,9	4,2	6,0	4,3	4,5	5,3
7	Sund	177	5,3	6,0	2,4	4,5	5,6	3,9	4,5	5,3
8	Etnes	182	3,5	4,9	4,8	4,4	5,2	2,0	4,9	5,1
9	Tysnes	191	4,5	4,6	5,5	2,3	5,0	4,3	4,7	4,3
10	Fjell	224	4,5	5,3	1,5	4,9	5,4	4,3	5,7	5,9
11	Bømlo	226	3,2	5,0	4,6	5,3	3,5	1,0	5,3	5,9
12	Vaksdal	228	4,0	2,3	4,5	3,3	6,0	6,0	3,9	4,5
13	Osterøy	244	1,4	4,2	3,2	5,1	5,8	5,6	3,6	5,7
14	Samnanger	251	3,5	6,0	3,6	3,9	2,0	4,6	5,8	4,9
15	Fusa	277	2,8	4,6	4,1	4,5	4,1	2,0	5,3	5,0

Andre fakta

Slik har prestasjonene til de aller beste vært de siste årene. Her kan du også se hvor mange kommuner som har levert et bedre og dårligere nøkkeltall, målt mot året før. "Trend" viser om det er flest som har forbedret (+) eller forverret (-) seg det siste året.

Nasjonal utvikling	Topp 5 % i Kommune-Norge				Forbedret siste år				Forverret siste år				Forbedret - forverret				Trend
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	
EHETSKOSTNADER																	
Hjemmetjeneste per bruker (10)	113 160	94 864	98 876	95 514	102	190	198	0	325	236	230	0	-223	-46	-32	0	-
Hjemmetjeneste per time (10)	183	168	167	179	168	226	222	0	251	196	195	0	-83	30	27	0	-
Sykehjemsplass (20)	750 400	708 212	715 634	713 191	99	208	205	0	329	219	223	0	-230	-11	-18	0	-
Grunnskoleundervisning (20)	68 155	67 081	66 500	65 028	110	201	125	0	319	228	304	0	-209	-27	-179	0	-
Barnehage, per time (10)	46	44	44	43	140	209	187	0	285	217	239	0	-145	-8	-52	0	-
Sosialtjeneste, pr mottaker (10)	11 899	10 913	12 406	12 299	138	184	182	0	286	241	243	0	-148	-57	-61	0	-
Kommunehelse pr innb (10)	-18	-23	-20	-19	167	174	191	0	251	244	223	0	-84	-70	-32	0	-
Adm. og styring pr innb (10)	2 686	2 694	2 689	2 660	166	192	208	0	263	237	221	0	-97	-45	-13	0	-

	Karakter				Plassering			
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010
Energikostnader per kvadratmeter bygg (20)	3,1	3,1	3,8	3,7	293	319	239	218
Samlet byggareal, kvadratmeter per innbygger (10)	5,0	4,9	5,0	5,0	173	161	155	162
Andel dispensasjonssøkn. innvilget for nybygg i strandsonen, minus erstatningsbygg (10)		6,0	3,1	6,0		1	71	1
Kommuneplan omfatter mål om å redusere klimagassutslipp (10)		6,0	6,0	6,0		1	1	1
Leke- og rekreasjonsareal i tettsteder (20)			1,2	1,2			231	243
Sykel-, gangveier/turstier mv. m/kom. driftsansvar (10)	1,0	1,2	1,3	1,1	368	341	261	191
Turstier og løyper tilrettelagt for sommerbruk (10)			1,0	1,1			320	312
Samlet lengde maskinpreparerte skiløyper (10)			1,1	1,1			251	248

Hva forteller tallene?

Indikatoren er svært lavt vektet, delvis fordi vi er usikre på kvaliteten på tallene og fordi det er en klar mangel på gode, nasjonale nøkkeltall innen sektoren. For eksempel finnes ikke kommunebaserte tall for klimagassutslipp.

Energikostnader og effektiv bygging kan ses som en indikator på den energibelastningen kommunen står for. I utgangspunktet må det være bra å ha effektive bygg med lave kostnader per kvadratmeter.

For øvrig har vi stort sett samlet nøkkeltall som gir et bilde på muligheten for aktivt fritid. Geografi vil ha mye å si for flere av disse nøkkeltallene, som for eksempel for skiløyper. En del kommuner som har gang- og sykkelsti langs riksvei, som er Statens veivesens ansvar, vil også ha et bedre tilbud av gang- og sykkelveier enn det som framkommer av disse tallene.

Leke- og rekreasjonsarealer i tettsteder kan gi et bilde på hvorvidt kommunen prioriterer "grønne lunger" og tilgangen til friområder der hvor folk bor.

Andel innvilgete dispensasjoner i strandsonen kan si noe om kommunens vilje til å bryte de rikspolitiske retningslinjene. Vi holder erstatningsbygg utenom regnestykket.

Rapporterte nøkkeltall målt mot de beste

	Registrert verdi				Endring 2012-13	Topp 5 % 2013
	KB 13	KB 12	KB 11	KB 10		
Energikostnader per kvadratmeter bygg (20)	132	150,672	154,4037	130,82712	+	66
Samlet byggareal, kvadratmeter per innbygger (10)	5,4	5,3	5,2	5,3	-	3,8
Andel dispensasjonssøkn. innvilget for nybygg i strandsonen, minus erstatningsbygg (10)		0	57,62	0		0
Kommuneplan omfatter mål om å redusere klimagassutslipp (10)		1	1	1		1
Leke- og rekreasjonsareal i tettsteder (20)			6	6		134
Syssel-, gangveier/turstier mv. m/kom. driftsansvar (10)	8	8	16	8		1 067
Turstier og løyper tilrettelagt for sommerbruk (10)			10	10		1 093
Samlet lengde maskinpreparerte skiløyper (10)			8	8		300

De beste i kommunegruppa

	Rang MIL	MIL1	MIL2	MIL3	MIL4	MIL5	MIL6	MIL7	MIL8
1 Ringebu	1	3,9	4,8	3,5	6,0	5,3	5,8	3,5	6,0
2 Marker	6	5,4	4,7	3,5	6,0	6,0	2,6	2,6	2,2
3 Hof	12	2,3	5,1	3,5	6,0	6,0	4,5	4,4	2,2
4 Sauherad	31	3,9	5,7	3,5	6,0	5,1	2,3	2,2	2,0
5 Våler (Østf.)	45	4,1	5,0	3,5	6,0	3,7	1,7	1,5	6,0
6 Sokndal	79	5,3	4,2	3,5	3,5	3,5	3,5	1,8	3,5
7 Drangedal	100	6,0	5,2	3,5	1,0	3,5	1,0	3,5	3,5
8 Hobøl	118	3,9	6,0	3,5	6,0	3,5	1,0	1,0	3,5
9 Flesberg	122	3,8	4,4	3,5	6,0	3,5	1,0	2,7	3,5
10 Overhalla	127	5,2	4,1	3,5	6,0	3,5	1,4	1,3	1,8
11 Krødsherad	135	1,0	4,6	3,5	6,0	6,0	2,3	2,2	2,7
12 Vanylven	142	3,9	4,7	3,5	6,0	3,5	1,2	3,5	1,4
13 Tjøme	165	4,3	6,0	6,0	1,0	3,5	1,1	1,1	3,5
14 Fusa	192	3,1	5,0	3,5	3,5	3,5	1,0	3,5	3,5
15 Evje og Hornnes	200	3,1	4,2	3,5	1,0	5,2	2,1	2,0	3,5

Kommuner som ikke har levert tall, får karakteren 3,5 (midt på treet).

De beste i fylket

		Rang MIL	MIL1	MIL2	MIL3	MIL4	MIL5	MIL6	MIL7	MIL8
1	Fjell	39	4,8	5,4	3,5	6,0	3,5	1,0	3,5	3,5
2	Kvinnherad	40	6,0	4,2	2,1	6,0	3,5	1,1	3,5	3,5
3	Fitjar	42	5,2	4,3	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
4	Sund	48	4,2	5,9	3,5	6,0	3,5	1,1	3,5	3,5
5	Eidfjord	51	1,6	1,0	3,5	6,0	5,6	6,0	6,0	1,8
6	Radøy	54	4,3	5,5	3,5	6,0	3,5	1,0	3,5	3,5
7	Voss	65	6,0	4,0	3,5	6,0	3,5	1,0	1,0	3,5
8	Sveio	71	6,0	5,0	2,0	6,0	3,5	1,0	1,4	3,5
9	Lindås	85	3,7	5,4	3,5	6,0	3,5	1,0	3,5	3,5
10	Tysnes	95	4,9	4,3	1,9	6,0	3,5	3,5	1,0	3,5
11	Osterøy	119	4,1	5,6	1,0	6,0	3,5	1,0	3,5	3,5
12	Jondal	141	3,6	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
13	Askøy	155	5,0	5,7	2,3	3,5	5,1	1,1	1,0	1,0
14	Meland	172	4,0	6,0	3,0	3,5	4,8	1,5	1,4	1,0
15	Austrheim	176	3,7	4,8	3,5	6,0	2,8	1,9	3,5	1,0

Andre fakta

Slik har prestasjonene til de aller beste vært de siste årene. Her kan du også se hvor mange kommuner som har levert et bedre og dårligere nøkkeltall, målt mot året før. "Trend" viser om det er flest som har forbedret (+) eller forverret (-) seg det siste året.

Nasjonal utvikling	Topp 5 % i Kommune-Norge				Forbedret siste år				Forverret siste år				Forbedret - forverret				Trend
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	
NÆRMILJØ																	
Energikostnader per kvadratmeter bygg (20)	66,0	77,0	83,6	73,4	308	329	94	87	106	90	311	295	202	239	-217	-208	+
Samlet byggareal, kvadratmeter per innbygger (10)	3,8	3,7	3,7	3,7	164	161	155	142	153	149	173	164	11	12	-18	-22	+
Andel dispensasjonssøkn. innvilget for nybygg i strandsonen, minus erstatningsbygg (10)	0	0	0	0	31	29	38	33	34	42	40	40	-3	-13	-2	-7	-
Kommuneplan omfatter mål om å redusere klimagassutslipp (10)	1	1	1	1	21	82	94	77	23	19	19	6	-2	63	75	71	-
Leke- og rekreasjonsareal i tettsteder (20)	134	136	147	148	52	41	45	57	90	111	20	77	-38	-70	25	-20	-
Syssel-, gangveier/turstier mv. m/kom. driftsansvar (10)	1 067	266	272	270	299	119	318	41	48	110	28	297	251	9	290	-256	+
Turstier og løyper tilrettelagt for sommerbruk (10)	1 093	1 093	1 001	877	0	83	92	102	0	134	138	117	0	-51	-46	-15	
Samlet lengde maskinpreparerte skiløyper (10)	300	300	291	280	58	46	45	51	19	23	22	21	39	23	23	30	+

Saksbehandling

Teller 2,5 % av det samlede barometeret

	Karakter				Plassering			
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010
Saksbehandlingstid, reguleringsplaner (10)		1,0	3,9	5,8		267	187	27
Saksbehandlingstid, oppmålingsforretning (10)		2,7	2,2	2,9		292	310	319
Andel byggesaker med overskredet frist (20)		5,5	6,0	6,0		215	1	1
Behandlingstid, ett-trinns søknader (20)		3,1	1,9	2,8		264	346	300
Behandlingstid, rammesøknader (20)		3,9	3,4	2,6		227	251	284
Behandlingstid, enkle tiltak (20)		3,1	4,0	3,8		319	239	273

Hva forteller tallene?

Sektoren er lavt vektet, og vi er usikre på kvaliteten på tallene. Mange kommuner har ikke levert data, og det er all grunn til å stille spørsmål ved kommuner som ikke klarer å rapportere som de skal. Det er samtidig viktig å vise fram tallene, og det må være kommunenes ansvar å få høyere kvalitet på rapporteringen.

En annen utfordring er at det finnes svært få tall for saksbehandlingstid i Kommune-Norge. Eierne (innbyggerne) får nesten aldri vite hvor lang tid det tar å få en sak behandlet. I all hovedsak kommer saksbehandlingstid bare fram knyttet til tekniske tjenester.

Nøkkeltallene bør gi en indikasjon på om kommunen er rask eller treg hva gjelder behandling av bygge- og reguleringssaker, som må kunne regnes som noen av de viktigste søknadene som kommer inn.

Det finnes ikke publiserte data om for eksempel saksbehandlingstid for PP-tjenesten eller for søknad om sykehjemsplass.

Rapporterte nøkkeltall målt mot de beste

	Registrert verdi				Endring 2012-13	Topp 5 % 2013
	KB 13	KB 12	KB 11	KB 10		
Saksbehandlingstid, reguleringsplaner (10)		806	297	107		52
Saksbehandlingstid, oppmålingsforretning (10)		100	100	130		20
Andel byggesaker med overskredet frist (20)		3,0	0,0	0,0		0
Behandlingstid, ett-trinns søknader (20)		45	65	55		5
Behandlingstid, rammesøknader (20)		35	45	60		0
Behandlingstid, enkle tiltak (20)		24	20	25		5

De beste i kommunegruppa

	Rang SAK	SAK1	SAK2	SAK3	SAK4	SAK5	SAK6	
1	Ringebu	1	5,6	6,0	6,0	5,7	5,6	5,6
2	Selje	6	6,0	4,8	4,7	6,0	5,7	6,0
3	Vanylven	15	4,3	5,5	6,0	5,8	5,1	5,2
4	Krødsherad	19	5,4	3,8	6,0	5,4	5,1	5,4
5	Siljan	25	3,5	5,3	6,0	5,5	6,0	4,0
6	Lund	45	3,5	6,0	6,0	3,5	5,2	5,8
7	Lardal	59	3,5	2,3	6,0	5,7	5,4	5,0
8	Våler (Østf.)	87	3,5	5,5	5,5	4,8	4,8	4,4
9	Sauherad	94	4,3	4,8	5,0	3,3	6,0	5,0
10	Evje og Hornnes	112	5,0	5,3	6,0	4,7	4,1	3,4
11	Marker	118	5,3	3,9	6,0	5,0	2,8	4,6
12	Hurdal	137	3,5	5,3	5,7	5,0	3,4	3,6
13	Overhalla	154	5,4	5,3	5,7	4,3	4,0	2,5
14	Drangedal	229	3,5	4,1	6,0	2,3	4,1	4,0
15	Flesberg	254	3,5	3,7	6,0	4,5	2,2	3,4

Kommuner som ikke har levert tall, får karakteren 3,5 (midt på treet).

De beste i fylket

	Rang SAK	SAK1	SAK2	SAK3	SAK4	SAK5	SAK6	
1	Masfjorden	37	3,5	5,1	6,0	5,4	5,4	4,6
2	Vaksdal	50	3,5	3,8	6,0	5,6	5,4	4,6
3	Modalen	78	3,5	5,0	6,0	3,5	6,0	4,6
4	Sveio	101	5,0	2,7	6,0	5,0	4,9	4,0
5	Kvinnherad	105	5,1	5,5	5,7	4,3	4,2	4,0
6	Ullensvang	116	3,5	3,5	5,2	4,6	5,2	4,6
7	Eidfjord	132	3,5	1,5	5,5	5,0	5,1	4,4
8	Os (Hord.)	150	1,0	5,1	6,0	4,9	4,8	3,2
9	Radøy	164	3,5	4,3	5,2	5,0	4,7	2,9
10	Odda	165	1,0	5,5	6,0	4,3	3,8	4,2
11	Etne	179	4,4	3,2	6,0	3,5	4,1	4,0
12	Osterøy	184	4,0	1,0	4,7	4,8	5,1	4,2
13	Austevoll	200	4,7	3,5	5,0	3,3	4,7	3,8
14	Austrheim	223	3,5	6,0	5,5	3,5	3,5	3,2
15	Sund	240	3,4	4,2	6,0	3,3	3,4	3,4

Andre fakta

Slik har prestasjonene til de aller beste vært de siste årene. Her kan du også se hvor mange kommuner som har levert et bedre og dårligere nøkkeltall, målt mot året før. "Trend" viser om det er flest som har forbedret (+) eller forverret (-) seg det siste året.

Nasjonal utvikling	Topp 5 % i Kommune-Norge				Forbedret siste år				Forverret siste år				Forbedret - forverret				Trend
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	
SAKSBEHANDLING																	
Saksbehandlingstid, reguleringsplaner (10)	52	63	77	90	95	111	92	94	87	95	133	118	8	16	-41	-24	+
Saksbehandlingstid, oppmålingsforretning (10)	20	20	14	20	140	128	152	109	129	138	143	116	11	-10	9	-7	+
Andel byggesaker med overskredet frist (20)	0	0	0	0	120	121	94	93	93	98	133	120	27	23	-39	-27	+
Behandlingstid, ett-trinns søknader (20)	5	6	10	10	154	156	129	0	141	142	146	0	13	14	-17	0	+
Behandlingstid, rammesøknader (20)	0	4	8	9	159	172	116	0	130	117	153	0	29	55	-37	0	+
Behandlingstid, enkle tiltak (20)	5	5	4	7	139	139	154	0	138	137	113	0	1	2	41	0	+

Vann, avløp og renovasjon

Teller 2,5 % av det samlede barometeret

	Karakter				Plassering			
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010
Årsgebyr, vann, avløp, renovasjon og feiing (20)	3,1	3,3	2,5	2,5	261	248	298	318
Snitt vannforbruk per tilknyttet innbygger (10)	2,8	2,0	3,0	3,9	297	262	285	174
Vannlekkasje per meter ledning per år (10)	5,0	5,0	5,2	5,4	132	128	148	92
Andel fornyet vannledningsnett siste tre år (10)	1,0	1,0	1,0		259	265	257	
Beregnet snittalder for vannledningsnett (10)	4,0	4,1	4,4	4,6	127	128	108	94
Andel fornyet ledningsnett siste tre år, avløp (10)	1,0	1,0		1,0	237	233		229
Beregnet snittalder for spillvannsnett (10)	4,0	4,1		4,2	165	146		148
Husholdningsavfall per innbygger (10)	4,4	4,1	4,7	3,9	124	151	125	132
Andel husholdningsavfall utsortert (10)	2,7	2,3	3,0	2,3	328	314	296	355

Hva forteller tallene?

Sektoren er lavt vektet i det samlede barometeret. Nøkkeltallene skal gi et inntrykk av tilstanden innenfor de viktigste selvkostområdene.

I likhet med andre lavt vektete sektorer, er det til dels mangel på data fra kommunene. De som ikke har rapportert får karakteren 3,5 i tabellene.

Hvis årsgebyrene er høye, lite avfall blir sortert, lekkasjene er mange og ledningsnettet ikke blir fornyet, vil det gi et bilde av at kommunen kan forbedre seg.

Årsgebyret i seg selv må ikke nødvendigvis være lavt, selv om lave gebyrer gir best uttelling her. Det er særlig *kombinasjonen* av gebyrenes størrelse og de andre faktorene, som er interessante. Hvorfor betale mye hvis det samles inn lite søppel og det ikke investeres i infrastrukturen?

Beregnet snittalder er et usikkert tall, først og fremst i de kommunene der mye av nettet har ukjent alder (i praksis nett med svært høy alder). I noen få kommuner kan snittalderen ha økt mye i løpet av ett år, det skal henge sammen med at andelen nett med ukjent alder har gått ned.

Rapporterte nøkkeltall målt mot de beste

	Registrert verdi				Endring	Topp 5 %
	KB 13	KB 12	KB 11	KB 10	2012-13	2013
Årsgebyr, vann, avløp, renovasjon og feiing (20)	10 120	9 899	10 799	10 956	-	6 252
Snitt vannforbruk per tilknyttet innbygger (10)	388	433	402	277	+	115
Vannlekkasje per meter ledning per år (10)	2,6	2,9	2,7	1,9	+	0,2
Andel fornyet vannledningsnett siste tre år (10)	0,0	0,0	0,0			2,2
Beregnet snittalder for vannledningsnett (10)	27	26	25	24	-	17
Andel fornyet ledningsnett siste tre år, avløp (10)	0,0	0,0		0,0		1,5
Beregnet snittalder for spillvannsnett (10)	28	27		23	-	13
Husholdningsavfall per innbygger (10)	380	392	363	362	+	300
Andel husholdningsavfall utsortert (10)	44	41	43	39	+	70

De beste i kommunegruppa

	Rang	VAR	VAR1	VAR2	VAR3	VAR4	VAR5	VAR6	VAR7	VAR8	VAR9
1 Hareid	11	5,2	5,4	4,9	4,2	4,2	3,5	3,6	2,1	5,9	
2 Lund	27	4,8	3,5	3,5	2,1	5,0	6,0	4,0	4,8	3,7	
3 Siljan	64	4,9	5,5	5,7	1,0	4,4	1,0	3,2	6,0	3,6	
4 Selje	97	3,8	4,5	5,0	1,7	4,4	1,0	4,2	5,2	5,2	
5 Ringebu	105	3,9	4,9	5,6	1,6	5,0	1,3	4,6	3,0	5,0	
6 Overhalla	112	2,6	2,9	5,9	1,2	4,4	6,0	2,1	5,4	5,4	
7 Marker	155	4,3	5,9	5,7	2,0	3,1	3,4	1,7	2,1	4,5	
8 Holtålen	170	3,6	4,6	5,3	1,0	6,0	3,5	2,1	5,1	1,9	
9 Bjugn	177	3,9	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,0	4,6	
10 Våler (Østf.)	179	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	6,0	2,8	3,1	
11 Sokndal	190	1,9	3,5	4,9	1,0	4,8	3,5	5,9	4,3	4,5	
12 Lardal	245	1,0	5,1	5,9	3,9	6,0	1,0	2,1	2,6	6,0	
13 Hurdal	264	2,6	5,5	4,5	1,4	2,9	3,5	2,1	3,2	5,6	
14 Tjøme	275	3,5	3,8	4,8	1,3	1,0	1,0	6,0	2,6	6,0	
15 Hobøl	288	2,0	5,6	5,8	1,1	6,0	1,0	3,0	2,2	4,5	

De beste i fylket

	Rang	VAR	VAR1	VAR2	VAR3	VAR4	VAR5	VAR6	VAR7	VAR8	VAR9
1	Eidfjord	18	4,8	3,5	3,5	6,0	5,4	1,0	5,9	4,9	3,4
2	Voss	44	2,8	4,8	5,2	2,6	6,0	3,0	5,3	5,1	3,4
3	Fjell	58	2,9	5,3	3,0	6,0	5,8	2,6	4,1	3,7	4,3
4	Os (Hord.)	62	4,5	5,2	3,5	3,5	3,5	3,5	4,8	4,5	2,7
5	Sveio	75	4,9	2,5	6,0	1,1	4,4	3,5	4,5	4,4	3,3
6	Lindås	77	4,2	4,4	5,2	1,7	4,6	3,5	5,1	2,9	3,7
7	Austrheim	104	3,9	5,2	4,5	1,0	4,2	3,5	6,0	2,9	3,7
8	Modalen	111	5,9	4,2	3,5	3,5	3,5	3,5	2,1	2,8	3,7
9	Osterøy	115	4,9	5,4	2,6	2,4	4,0	3,5	3,5	4,4	2,7
10	Stord	121	3,7	4,8	2,4	1,9	5,8	2,6	5,7	4,4	3,3
11	Kvam	134	5,7	4,7	2,8	2,6	2,5	3,2	3,7	4,4	2,7
12	Bergen	145	6,0	5,3	1,0	2,5	1,0	5,1	3,6	4,4	2,7
13	Bømlo	150	3,3	5,2	5,2	2,1	5,0	3,5	2,1	4,4	3,3
14	Jondal	151	3,6	4,2	5,9	2,0	2,5	3,5	3,5	5,0	3,4
15	Tysnes	161	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	4,8	4,3	3,3

Andre fakta

Slik har prestasjonene til de aller beste vært de siste årene. Her kan du også se hvor mange kommuner som har levert et bedre og dårligere nøkkeltall, målt mot året før. "Trend" viser om det er flest som har forbedret (+) eller forverret (-) seg det siste året.

Nasjonal utvikling	Topp 5 % i Kommune-Norge				Forbedret siste år				Forverret siste år				Forbedret - forverret				Trend
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	
VANN, AVLØP OG RENOVASJON																	
Årsgebyr, vann, avløp, renovasjon og feiing (20)	6 252	6 223	6 272	6 111	205	203	165	0	182	191	220	0	23	12	-55	0	+
Snitt vannforbruk per tilknyttet innbygger (10)	115	120	136	137	140	140	97	109	121	104	137	149	19	36	-40	-40	+
Vannlekkasje per meter ledning per år (10)	0,2	0,2	0,2	0,3	89	122	81	130	88	66	98	70	1	56	-17	60	+
Andel fornyet vannledningsnett siste tre år (10)	2,2	2,3	2,4	2,6	119	106	105	96	122	129	84	82	-3	-23	21	14	-
Beregnet snittalder for vannledningsnett (10)	16,8	16,0	16,0	16,0	41	63	41	54	210	157	153	148	-169	-94	-112	-94	-
Andel fornyet ledningsnett siste tre år, avløp (10)	1,5	1,5	1,7	1,5	93	98	98	83	101	95	94	92	-8	3	4	-9	-
Beregnet snittalder for spillvannnett (10)	13,0	13,0	13,0	14,0	49	69	72	30	243	231	253	176	-194	-162	-181	-146	-
Husholdningsavfall per innbygger (10)	300	285	286	230	227	163	219	253	187	256	200	174	40	-93	19	79	+
Andel husholdningsavfall utsortert (10)	70	71	70	73	278	183	187	192	102	194	192	212	176	-11	-5	-20	+

Brukerperspektiv

Teller 2,5 % av det samlede barometeret

	Karakter				Plassering			
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010
PO Institusjon (20)	6,0	6,0	6,0	6,0	1	1	1	1
PO Hjemmetjenesten (20)	6,0	6,0	6,0	6,0	1	1	1	1
Barnevern I - faktisk und. (20)	1,0	1,0	1,0	1,0	130	122	122	137
Barnevern II - system (20)	1,0	1,0	1,0	1,0	238	208	198	192
Sosialtjenesten (20)	4,3	6,0	3,5	1,0	25	8	30	104

Hva forteller tallene?

Denne indikatoren teller svært lite samlet i Kommunebarometeret. Den er imidlertid med for å understreke betydningen av at kommunene faktisk har systemer og spør sine innbyggere om hvordan tjenestetilbudet oppleves.

For å skille mellom kommunene har vi brukt de tre siste årene som basis: Kommuner som har hatt brukerundersøkelse i tre av tre år kommer foran de som har hatt undersøkelse i ett av tre år. Når verdien = 3 (se oversikt på neste side), betyr det at kommunen har svart positivt på spørsmålet om undersøkelse eller system for undersøkelse i alle de tre siste årene.

Tallene fra SSB har en svakhet innen pleie og omsorg. Her finnes kun informasjon om hvorvidt kommunen har system for brukerundersøkelser, ikke om de faktisk er gjennomført. I barnevernet spørres det både om kommunen har system for, og bruker, spørreundersøkelser.

I grunnskolen er Elevundersøkelsen obligatorisk, slik at den ikke kan skille kommunene mellom de som har og ikke har undersøkelser. Det vi ikke har data for er i hvor stor grad funnene i undersøkelsene faktisk blir fulgt opp og leder til bedre tjenester. Vi antar at kommuner som ofte spør brukerne i alle fall vil være i best stand til å vurdere hvor utfordringene til en hver tid oppleves som størst blant brukerne.

Rapporterte nøkkeltall målt mot de beste

	Registrert verdi				Endring 2012-13	Topp 5 % 2013
	KB 13	KB 12	KB 11	KB 10		
PO Institusjon (20)	3	3	3	3		3
PO Hjemmetjenesten (20)	3	3	3	3		3
Barnevern I - faktisk und. (20)	0	0	0	0		2
Barnevern II - system (20)	0	0	0	0		3
Sosialtjenesten (20)	2	2	1	0		3

De beste i kommunegruppa

	Rang BRUK	BRUK1	BRUK2	BRUK3	BRUK4	BRUK5
1 Ringebu	32	6,0	6,0	3,5	6,0	2,7
2 Hvaler	43	6,0	6,0	1,0	6,0	4,3
3 Siljan	64	2,7	2,7	6,0	6,0	4,3
4 Overhalla	72	6,0	6,0	3,5	2,7	2,7
5 Marker	77	6,0	6,0	3,5	4,3	1,0
6 Drangedal	92	6,0	6,0	1,0	2,7	4,3
7 Lardal	111	1,0	2,7	3,5	6,0	6,0
8 Bjugn	120	6,0	6,0	1,0	1,0	4,3
9 Fusa	128	6,0	6,0	1,0	1,0	4,3
10 Krødsherad	136	6,0	6,0	1,0	1,0	4,3
11 Tjøme	174	6,0	6,0	1,0	1,0	2,7
12 Hobøl	183	6,0	6,0	1,0	2,7	1,0
13 Skodje	194	2,7	4,3	3,5	4,3	1,0
14 Vanylven	218	4,3	4,3	1,0	1,0	4,3
15 Selje	219	6,0	6,0	1,0	1,0	1,0

De beste i fylket

	Rang	BRUK	BRUK1	BRUK2	BRUK3	BRUK4	BRUK5
1	Øygarden	5	6,0	6,0	3,5	6,0	6,0
2	Os (Hord.)	6	6,0	6,0	3,5	6,0	6,0
3	Masfjorden	48	6,0	6,0	3,5	4,3	2,7
4	Radøy	49	6,0	6,0	3,5	4,3	2,7
5	Bergen	61	6,0	6,0	1,0	6,0	2,7
6	Lindås	83	6,0	6,0	1,0	4,3	2,7
7	Meland	84	6,0	6,0	1,0	1,0	6,0
8	Fjell	85	6,0	6,0	1,0	1,0	6,0
9	Jondal	86	6,0	6,0	1,0	6,0	1,0
10	Stord	87	6,0	6,0	1,0	6,0	1,0
11	Fusa	128	6,0	6,0	1,0	1,0	4,3
12	Voss	129	6,0	6,0	1,0	4,3	1,0
13	Odda	130	4,3	4,3	1,0	6,0	2,7
14	Kvinnherad	131	4,3	4,3	1,0	2,7	6,0
15	Osterøy	166	4,3	6,0	1,0	1,0	4,3

Andre fakta

Slik har prestasjonene til de aller beste vært de siste årene. Her kan du også se hvor mange kommuner som har levert et bedre og dårligere nøkkeltall, målt mot året før. "Trend" viser om det er flest som har forbedret (+) eller forverret (-) seg det siste året.

Nasjonal utvikling	Topp 5 % i Kommune-Norge				Forbedret siste år				Forverret siste år				Forbedret - forverret				Trend
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010	
BRUKERPERSPEKTIV																	
PO Institusjon (20)	3	3	3	3	65	60	47	37	54	51	52	55	11	9	-5	-18	+
PO Hjemmetjenesten (20)	3	3	3	3	66	62	52	46	50	48	50	63	16	14	2	-17	+
Barnevern I - faktisk und. (20)	2	2	2	2	61	41	29	53	58	41	49	47	3	0	-20	6	+
Barnevern II - system (20)	3	3	3	3	83	69	66	81	48	43	34	28	35	26	32	53	+
Sosialtjenesten (20)	3	2	2	2	90	78	48	32	30	25	38	64	60	53	10	-32	+

Kommunens nøkkeltall – målt mot de beste

GRUNNSKOLE (20 % vekt i totalbarometeret)	Beste 5 %	Kommunen	Karakter	Plass
Snitt grunnskolepoeng siste fire år (15)	42,5	41,5	4,9	60
Snitt grunnskolepoeng siste år (5)	43,2	40,9	4,2	125
Snitt nasjonale prøver 5. trinn siste fire år (15)	2,09	2,04	5,3	47
Snitt nasjonale prøver 8. trinn siste fire år (15)	3,29	2,89	2,1	311
Snitt nasjonale prøver 9. trinn siste TRE år (10)	3,74	3,25	1,8	336
Andel elever som ikke har fullført og bestått videregående innen fem år, snitt siste fire år (10)	15,1	13,9	6,0	13
Antall elever per PC (5)	1,3	3,1	2,9	308
Trivsel, 7. trinn, snitt siste fem år (2,5)	92	89	5,2	100
Trivsel, 10. trinn, siste fem år (2,5)	89	79	3,4	311
Andel av lærere uten godkjent utdanning, 1.-7. trinn (5)	0	6	4,2	318
Andel av lærere uten godkjent utdanning, 8.-10. trinn (5)	0	18	1,0	415
Andel ansatte i SFO uten relevant utdanning (5)	10	46	3,8	132
Åpningstid i SFO (5)	30,0	18,6	2,1	375

PLEIE OG OMSORG (20 % vekt i totalbarometeret)	Beste 5 %	Kommunen	Karakter	Plass
Andel årsverk m fagutdanning (20)	84	77	4,3	140
Kortidsplasser som andel av befolkningen over 80 år	7	5	4,4	67
Sykehjemsplasser i % av befolkningen over 80 år (10)	36	20	2,8	227
Andel over 80 år som får hjemmetjenester	57	45	3,7	144
Andel over 80 år, hjemmeboende med stort omsorgsbehov	5			
Snitt tildelte timer i hjemmet, hjemmesykepleie (10)	9,3	10,5	6,0	14
Snitt tildelte timer i hjemmet, praktisk bistand (5)	16,3	4,1	1,9	318
Tid m lege og fysioterapi per uke per beboer i sykehjem (20)	1,4	0,9	3,7	112
Liggedøgn utskrivningsklare pasienter, per 10.000 innbyggere (5)	0,0	0,0	6,0	1
Andel plasser i enerom m/eget bad/wc (10)	100	96	5,7	184
Årsverk pr. mottaker (5)	0,69	0,54	4,0	105

BARNEVERN (10 % vekt i totalbarometeret)	Beste 5 %	Kommunen	Karakter	Plass
Andel undersøkelser m behandlingstid over 3 mnd (20)	0	12	5,1	90
Andel undersøkelser m behandlingstid over 3 mnd, snitt siste fire år (20)	5	13	5,2	59
Andel barn med utarbeidet plan (10)	100	92	5,4	114
Andel barn med utarbeidet plan, snitt siste fire år (10)	96	96	6,0	21
Utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste (10)	3 596	2 063	2,7	169
Stillinger med fagutdanning, per barn 0-17 år (20)	6,7	2,2	1,1	403
Innført internkontroll (10)	1	1	6,0	1

BARNEHAGE (10 % vekt i totalbarometeret)	Beste 5 %	Kommunen	Karakter	Plass
Andel styreere og pedagogiske ledere i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning (25)	100	96	5,5	210
Andel assistenter med relevant utdanning, alle barnehager (10)	67	35	3,2	160
Leke- og oppholdsareal per barn, kommunale barnehager (10)	11	6	1,9	247
Antall barn per årsverk, kommunale barnehager (15)	5	6	3,6	132
Oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager (15)	8 456	10 714	3,4	168
Andel ansatte som er menn, alle barnehager (5)	12	6	3,6	172
Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage (15)	127	60	2,1	350
Andel med åpningstid 10 timer eller mer per dag, alle barnehager (5)	100	0	1,0	237

HELSE (7,5 % vekt i totalbarometeret)	Beste 5 %	Kommunen	Karakter	Plass
Andel legeårsverk per 10.000 innb. (15)	22	11	2,1	256
Antall innleggelseser pr 1.000 innb. (20)	203	241	4,8	120
Helsesøstreårsverk pr. 10.000 innb. 0-5 år (10)	165	149	5,5	32
Årsverk psykiatrisk sykepleier pr 10.000 innb. (10)	14	5	2,6	219
Diabetesmedisin, per 10.000 innb. (10)	20	22	5,1	67
Hjerte/karmedisin, per 10.000 innb. (10)	115	141	3,5	240
Medisin psykiske lidelser	89	108	4,5	108
Reservekapasitet fastlege (10)	63	40	4,2	30
Netto utgifter til forebygging, kroner per innbygger (10)	605	73	1,7	266

SOSIALHJELP (5 % vekt i totalbarometeret)	Beste 5 %	Kommunen	Karakter	Plass
Snitt stønadslengde 18-24 år (20)	2	:		
Snitt stønadslengde 25-66 år (10)	2	4	3,6	210
Andel som går over 6 måneder på stønad (10)	11	23	4,2	142
Andel arbeidsløse i kommunen (5)	32			
Andel mottakere med individuell plan (5)	19	:		
Andel mottakere som får gjeldsrådgivning (5)	77	50	4,2	40
Sosialmottaker per årsverk (10)	10	5	6,0	5
Telefontid for brukere, timer per uke (5)	38	38	5,7	25
Andel med sosialhjelp som hovedinntektskilde (10)	20	27	5,1	58
Andel avslåtte søknader om kommunal bolig (10)	0	:		
Midlertidige botilbud som andel av kommunale boliger (10)	0			

KULTUR (2,5 % vekt i totalbarometeret)	Beste 5 %	Kommunen	Karakter	Plass
Netto driftsutgifter kultur, andel av totale netto driftsutgifter (20)	7	3	1,9	314
Netto driftsutgifter til idrett per innbygger (10)	727	155	2,1	181
Netto utgift aktivitetstilbud til barn og unge (10)	2 654	37	1,0	398
Netto utgift til bibliotek, per innbygger (10)	712	278	2,0	242
Tilvekst alle medier i folkebibliotek per 1.000 innb (10)	1 217	430	2,3	188
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger (10)	10	5	2,8	200
Besøk i folkebibliotek per innbygger (5)	9	1	1,0	382
Andel av elever i kommunens musikk- og kulturskole (10)	62	30	3,1	153
Andel på venteliste til musikk- og kulturskole (10)	0	4	4,2	311
Bruk av fritidssentre pr 10.000 barn (5)	13			

ØKONOMI (10 % vekt i totalbarometeret)	Beste 5 %	Kommunen	Karakter	Plass
Korrigert netto driftsresultat siste år (10)	4	-4	1,6	380
Korrigert netto driftsresultat siste fire år (20)	5	-2	1,7	353
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (10)	20	3	1,7	294
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (15)	29	61	4,1	177
Endring av netto lånegjeld i % av brutto inntekter, siste fire år (10)	-14	-3	4,7	143
Investeringer, andel av brutto driftsinntekter (10)	3	5	5,5	81
Lån som andel av finansiering av investeringer (5)	-1	74	2,2	278
Investeringsnivå, siste fire år (10)	5	7	5,3	78
Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter (5)	-1	5	2,5	288
Oppsamlet premieavvik (5)	0	5	4,0	178
Lønn som andel av samlede brutto driftsinntekter (5)	53	70	1,0	423

ENHETSKOSTNADER (5 % av totalbarometeret)	Beste 5 %	Kommunen	Karakter	Plass
Hjemmetjeneste (10)	113 160	254 303	2,8	333
Hjemmetjeneste, per time (10)	183	332	4,6	208
Sykehjemsplass (20)	750 400	938 771	4,1	203
Grunnskoleundervisning (20)	68 155	86 761	4,5	217
Barnehage, per time (10)	46	55	4,1	225
Sosialtjeneste, pr mottaker (10)	11 899	70 727	2,0	391
Kommunehelse pr innb (10)	-18	73	5,3	158
Adm. og styring pr innb (10)	2 686	4 563	5,0	215

NÆRMILJØ (2,5 % av totalbarometeret)	Beste 5 %	Kommunen	Karakter	Plass
Energikostnader per kvadratmeter bygg (20)	66	132	3,1	293
Samlet byggareal, kvadratmeter per innbygger (10)	4	5	5,0	173
Andel dispensasjonssøkn. innvilget for nybygg i strandsonen, minus erstatningsbygg (10)	0			
Kommuneplan omfatter mål om å redusere klimagassutslipp (10)	1	:		
Leke- og rekreasjonsareal i tettsteder (20)	134	:		
Sykel-, gangveier/turstier mv. m/kom. driftsansvar (10)	1 067	8	1,0	368
Turstier og løyper tilrettelagt for sommerbruk (10)	1 093	:		
Samlet lengde maskinpreparerte skiløyper (10)	300	:		

SAKSBEHANDLING (2,5 % av totalbarometeret)	Beste 5 %	Kommunen	Karakter	Plass
Saksbehandlingstid, reguleringsplaner (10)	52	:		
Saksbehandlingstid, oppmålingsforretning (10)	20	:		
Andel byggesaker med overskredet frist (20)	0	:		
Behandlingstid, ett-trinns søknader (20)	5	:		
Behandlingstid, rammesøknader (20)	0	:		
Behandlingstid, enkle tiltak (20)	5	:		

VANN, AVLØP OG RENOVASJON (2,5 % av totalbaror	Beste 5 %	Kommunen	Karakter	Plass
Årsgebyr, vann, avløp, renovasjon og feiing (20)	6 252	10 120	3,1	261
Snitt vannforbruk per tilknyttet innbygger (10)	115	388	2,8	297
Vannlekkasje per meter ledning per år (10)	0	3	5,0	132
Andel fornyet vannledningsnett siste tre år (10)	2	0	1,0	259
Beregnet snittalder for vannledningsnett (10)	17	27	4,0	127
Andel fornyet ledningsnett siste tre år, avløp (10)	1	0	1,0	237
Beregnet snittalder for spillvannsnett (10)	13	28	4,0	165
Husholdningsavfall per innbygger (10)	300	380	4,4	124
Andel husholdningsavfall utsortert (10)	70	44	2,7	328

BRUKERPERSPEKTIV (2,5 % av totalbarometeret)	Beste 5 %	Kommunen	Karakter	Plass
PO Institusjon (20)	3	3	6,0	1
PO Hjemmetjenesten (20)	3	3	6,0	1
Barnevern I - faktisk und. (20)	2	0	1,0	130
Barnevern II - system (10)	3	0	1,0	238
Sosialtjenesten (20)	3	2	4,3	25

Generelt om Kommunebarometeret

Barometeret er utarbeidet av Kommunal Rapport. Hensikten er å gi et oversiktlig bilde av hvordan kommunens nøkkeltall er, i forhold til resten av Kommune-Norge.

Målgruppe: Først og fremst lokalpolitikere i kommunestyret. Målet er at politikere kan bruke barometeret som en veileder til hvilke områder det kan være verdt å konsentrere seg om.

Kvalitet på rapportering: I all hovedsak er det kommunene selv som rapporterer tallene. Vi får ikke kontrollert om disse stemmer, men vi har i noen få tilfeller manuelt fjernet åpenbart gale tall. Hvis kommunen ikke er nøye med rapporteringen, vil den imidlertid heller ikke ha utbytte av å sammenlikne seg med andre.

Der kommunen mangler tall: I alle tilfeller der kommunen mangler tall, har vi antatt at kommunen er gjennomsnittlig. Hensikten er å få med alle i barometeret.

Korrigert inntekt: Kommunens inntekter, inkludert eiendomsskatt, konsesjonskraft og utbytte, korrigert for beregnet utgiftsbehov. 100 = kommunens økonomiske forutsetninger er som for landsgjennomsnittet.

Justering for korrigert inntekt i totaltabellen: Karakterene for hvert nøkkeltall er multiplisert med nøkkeltallets vekt. Summen er deretter justert for korrigert inntekt (KI). Alle med KI over 200 (Bykle, Modalen, Eidfjord og Sirdal) er satt til KI = 200 – ellers ville det være umulig for de rikeste kommunene å havne annet sted enn nederst på totaltabellen. KI deles litt forenklet framstilt med 5, og dette produktet multipliseres så med summen av nøkkeltallene. Formel: $1 + ((KI-1)/5) = \text{Justert KI}$. I endelig utgave av 2013-barometeret er KI oppdatert med nye tall fra Kommuneproposisjonen 2014.

Karakterfordeling: 1,0 er dårligst, 6,0 er best. De 5 % med best verdi på nøkkeltallet, får karakteren 6,0. De 5 % med dårligst verdi, får 1,0. Kommuner med verdi mellom 1 og 6 får karakter ut fra hvor nær de er de beste. På et nøkkeltall kan det derfor vært svært mange med karakteren 5,0 eller bedre – for andre nøkkeltall kan det være et stort sprang fra de beste til de nest beste. Karakteren gir dermed uttrykk for hvor god prestasjonen er, den indikerer ikke bare hvor på resultatlista kommunen befinner seg.

Mediankommunen: Betegner den kommunen som ligger akkurat på midten av tabellen. Må ikke forveksles med landsgjennomsnittet – på noen nøkkeltall ligger mediankommunen mye nærmere topp eller bunn fordi verdiene er skjevt fordelt.

Kilder: I hovedsak SSB, foreløpige Kostra-tall 2012, med disse unntakene:

- Gjennomsnitt nasjonale prøver. Kilde er Utdanningsdirektoratet, årlige datasett spesielt bestilt av Kommunal Rapport.
- Trivsel 7. og 10. trinn. Kilde er fra Utdanningsdirektoratet, elevundersøkelsen.
- Andel lærere uten godkjent utdanning, åpningstider SFO og andel SFO-ansatte uten relevant utdanning: Kilde er Grunnskolens informasjonssystem.
- Andel elever som ikke har fullført og bestått videregående innen fem år: Kilde er Folkehelseinstituttets kommunedatabase, siste tall er fra 2011 (2012-tall kommer i juni).
- Utskrivningsklare pasienter og innleggelser: Kilde er Helsedirektoratet.
- Korrigert inntekt: Kommuneproposisjonen 2013, inkludert utbytte, eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter.
- Arbeidsløse: Kilde er SSBs statistikk over registrerte helt arbeidsløse, årsgjennomsnitt.
- Medisinbruk: Nyeste tall er fra 2011. Kilden er Folkehelseinstituttet.
- Innbyggerundersøkelsen: Difi, undersøkelsen er fra 2010 (ny kommer i juni 2013).

Korreksjoner i barometeret

Fra den foreløpige publiseringen i mars/april er det gjort noen korreksjoner i barometeret som også påvirker plasseringene for tidligere år.

Disse korreksjonene forklarer hvorfor noen kommuner har annen plassering for tidligere år, enn det vi oppga i den foreløpige rapporten.

Sykehjemsplasser målt mot innbyggere over 80 år (PO3) er nå *uten* plasser for psykisk utviklingshemmete. Dette gir til dels ganske store utslag innen pleie og omsorg.

Antall døgn utskrivningsklare pasienter har ligget på sykehus (PO9) måles nå mot kommunens totale innbyggertall. Dette gir store utslag for de kommunene som har hatt "overligger" på sykehus, men spiller ingen rolle for de som fikk toppscore sist.

Andelen styreere og ledere med pedagogisk utdanning (BH1) beregnes nå kun innenfor *de kommunale* barnehagene. Dette gir til dels store utslag innen barnehage.

Andel barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage (BH7) bruker nå SSBs nøkkeltall "Andel minoritetspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1–5 år ekskl. utvalgte land". I noen kommuner kan dette gi noe utslag.

Reservekapasitet hos fastlegen (HE8) presenteres nå som faktisk ledig kapasitet, målt i prosent. 0 = full liste. Tidligere var 100 = full liste, og det var litt vanskelig å forstå hva tallet betød.

Sosialhjelpsmottakere med kvalifiseringsprogram som arbeidssituasjon (SOS4) har erstattet mottakere med kvalifiseringsstønad. Den nye indikatoren har mer historikk tilgjengelig. Den måles fortsatt mot gruppa langtidsmottakere. Endringen ser ut til å gi svært liten effekt.

Andel husstander i midlertidige botilbud, av antall husstander tildelt bolig (SO11) har erstattet den tidligere beregningen av midlertidige botilbud. Tallet vi nå bruker er et nøkkeltall direkte fra SSB, og er dermed av høyere kvalitet enn det vi brukte i den foreløpige rapporten. For noen kommuner gir denne endringen vesentlig effekt.

Andel av elever i musikk- og kulturskole (KUL8) viser nå faktisk andel elever fra kommunen. Tidligere var det her feilrapportering knyttet til ca. 30 interkommunale ordninger. Endringen gir ganske stort utslag.

Administrasjon som andel av netto driftsutgifter (ENH8) inneholder nå kun utgifter til administrasjon, ikke til politisk styring og kontroll – som er kostnader knyttet til drift av demokratiet. Dette gir noe utslag for enkelte kommuner.

Korrigert netto driftsresultat siste år og fire siste år (ØK1 og ØK2) er nå også justert for bruk og avsetning til bundne fond. For noen kommuner gir det et større utslag.

Korrigert inntekt er oppdatert for 2013-barometeret, med basis i nye data fra Kommuneproposisjonen 2014. Dette påvirker noen kommuner i stor grad. Det var for øvrig en feil i justeringen for korrigert inntekt i de historiske tabellene i den foreløpige rapporten, noe som for noen få kommuner har gitt en klart endret tabellplassering for årene 2010–2012. Denne feilen påvirket ikke den foreløpige plasseringen for 2013.

I tillegg vil historiske data til tider bli endret, som følge av rettinger SSB gjør. Ved hver publisering av Kommunebarometeret henter vi ut oppdaterte historiske data. Dette kan også justere bildet litt.

I enkelte tilfeller har SSB ikke publisert tall for 2012. Det gjelder turstier og løyper tilrettelagt for sommerbruk (MIL7) og innvilgete dispensasjonssøknader (MIL3). Her har vi brukt tall for 2011.